

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΥ΄.

Ευθέρμη ἑβδομάς: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12. Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρκεταὶ ἀπὸ 1 ἑταίρου. ἑσπ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσια. — Πρωτότυπον Διευθ. Ὁδ. Παρισίων 14.

1 Ὀκτωβρίου 1880.

ΝΕΟΙ ΘΕΟΙ

ΛΕΙΨΙΔΙΑ

— Μπρὲ τὸ διάτανο τ' ἔπιασε κ' ἔκαμε! . . .

Οὔτε ἡ σύλληψις τοῦ Καγκάλου τὸν ἵπποτον ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα χωροφυλάκων ἔφερε σιδηροδέσιμον, οὔτε ἡ πκνήγυρις τὴν ἵπποτιαν ἦγον σήμερον, Δευτέραν τῆς Λαμπρῆς, συνεχίνει τοὺς κατοίκους τῆς Βουνηχώρας ἡδῆ. Ἐὰ ἀπὸ πενταετίας κατορθώματα τοῦ διασήμου ληστοῦ τῆς Δωρίδος, τὸ ἔργιον καὶ ἐπιβάλλον ἦθος του, ἔντικτος ἀντίθετον πρὸς τὸ καννῶδες ἀνάστημά του, ἡ παρὰ τὴν Ἱερομαστὴν πρὸ τίνος καιροῦ εὐτυχῆς ἀντίστασις του, μόνου ἑναντίον λόγου ὄλου στρατιωτῶν καὶ πολιτῶν, δὲν ἐγκαλθάνιζον ὅπως ἄλλοτε τοὺς πολεμοχαρεῖς χωρικοὺς. Ὀλόκληρος τῆς φαντασίας των ἡ ὁρμὴ ἀνεκόπτετο ἡδῆ πρὸ τοῦ ἐνωμοτάρχου τοῦ δὴηγούντος τὸ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα καὶ πρὸ τοῦ ὄπλου, μὲ τὸ ὅποιον ἦσαν ἐφωδιασμένοι οἱ ἄνδρες του καὶ αὐτός. Καὶ ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ἀλωνίου τοῦ Κοκκινόχωματος οἱ Ἀραχωδίται γύφτοι προσεπάθουν μὲ τοὺς βαρεῖς ἦχους τοῦ τυμπάνου καὶ τὰς γαργαλιστικὰς φωνὰς ζεύγους αὐλῶν νὰ διεγείρωσι τὰς ψυχὰς καὶ αἱ λυγερὰι χειροκρατούμεναι ἐκάλουν μ' ἔλκυστικὸν χαμόγελο τοὺς νέους ν' ἀνοίξωσι τὸν χορὸν, οὔτοι ὀλίγον παρεκεί, συνωθούμενοι περὶ τοῦ ἐνωμοτάρχου προσέβλεπον περιεργεῖ τὸ ὄπλον, τὸ ὅποιον οὗτος ἐκλακίετο νὰ ἐπιδεικνύη εἰς αὐτούς, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπιφώνημα ἐξέφειγε τῶν χειλέων των:

— Μπρὲ τὸ διάτανο τ' ἔπιασε κ' ἔκαμε! . . .

Ἀπὸ ἐνὸς καὶ πλέον ἔτους ἀόριστοι φῆμαι ἐφέροντο καὶ ἐν Βουνηχώρα περὶ τοῦ νέου ὄπλου. Ἦνές καταβάντες δι' ὑποθέσεις των μέχρι Γαλαξειδίου εἴτε μέχρι Σαλώνων, μετέδωκαν εἰς τοὺς συμπατριώτας τὸ σχῆμα, τὰς κινήσεις καὶ τὰς ἐνεργείας του, ὅπως τὰ ἤκουον ἐξωγυμνόμενα πάντοτε, καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Γάλλου ἐφευρέτου. Ἐμαθον ὅτι ὁ στρατὸς ὄλος, παραιτήσας πλέον τὰς βαρεῖας καραμπίνας τοῦ Μινιέ, ἐφωδιάσθη δι' αὐτοῦ, κατασταθεὶς μᾶλλον ἀξιωμαχῆτος. Ἀπὸ τοὺς ἰδίους ληστὰς βασίαις ἐξένιζον αὐτούς εἰς τὸ χωρίον των ἢ εἰς τὸ ποιμνιοστά-

σίον των, ἤκουον οἱ χωρικοὶ τὴν θραῦσιν τὴν ὅποιαν ἐπέφερε τοῦτο εἰς τὰς τάξεις των· πῶς ἐκαλύπτοντο αἴφνης ἀπὸ χάλαζαν σφαιρῶν πρὶν ἀκόμη οὔτοι προφθάσων νὰ γεμίσωσι τὰ ἰδικά των· ἐβλεπον τὰς χαινούσας πληγὰς τὰς ὅποιαις τοὺς ἐπροξένουν τὰ βλήματά του καὶ κατενόουν τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ ὄπλου ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὰς ὕβρεις, ὅσας ἐξετόζευον κατὰ τοῦ πτωχοῦ ἐφευρέτου. Καὶ πολλάκις ἐν τῇ ἐξάψει τῆς λατρείας των πρὸς τὴν λεβεντιανῶν, ἐψάλλον μετὰ μεγίστου πόνου τὸ τραγοῦδι τοῦ Κουρκοῦμπα, τὸ ὅποιον φέρει αὐτὸν καὶ τὸν σύντροφόν του εἰς τὸ λημέρι, κατὰ τὸ βράδου βράδου, ὅχι πλέον σκεπτομένους ἀγῶνας καὶ θριάμβους ἀλλὰ κλαίοντας τὰ ντέρτια τους καὶ τὰ παράπονά τους:

ταῖν τὰ κακὸ πῶ ἴπαθαι τόρα ἔε τὰ ἑβδομήντα πῶ βγήκαν τὰ βελωνιά, τοῦ Σασεπὸ τὰ ἔπλα . . .

Ὅμως τὸ ὠμολόγουν ἡδῆ οἱ χωρικοὶ, τὸ ἐξέφραζον διὰ τῶν ἐκπλήκτων βλεμμάτων των, ὅτι οὐδέποτε ἤλπιζον αὐτὸ τόσον τέλειον ὅπως τὸ ἐβλεπον, ὅπως ἤκουον παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐνωμοτάρχου:

— Νά, ἔβαλες τὸ ψισίγγιο κ' ἐτέλειωσε τὸ παστούφαρο . . . ἕνας χρόνος εἰς δύο κινήσεις . . . ἕνα πατατὰ κ' ἐχάθηκε τὸ λεφοῦσι!

Ὁ ἐνωμοτάρχης Παπαθεοδωρακόπουλος, ὕψηλός καὶ εὐλύγιτος λεβέντης, τὸν ὅποιον ἡ ἐξοχος ἀνδρεία, ἡ ἀκαύρατος ἐνεργητικότης καὶ αἱ διαβολικαὶ ἐπινοαίαι, ὅσας ἀνέπτυσε πρὸς καταδίωξιν τῶν ληστῶν, διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ρούμελην καὶ περιέβαλλον μὲ ποιητικὴν τινα αἰγλήν τὸ πεζότατον ὄνομά του, ἐπεδείκνυε τὸν χειρισμὸν τοῦ ὄπλου, εἶδιδε τὰς ἐπιστημονικὰς των ὀνομασίας εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν καταρτισμάτων, ὠμίλει περὶ κοχλίου καὶ ὑποφυλακτῆρος, περὶ στοχάστρου καὶ σκοπευτικῆς γραμμῆς, περὶ τροχιῶν καὶ βλημάτων. Οἱ χωρικοὶ ὀλίγοι τὸ κατ' ἀρχάς, ἀκούοντες τὰς στομφώδεις φωνὰς του, ἤρχοντο ἡδῆ πυκνότεροι ἀπὸ τοῦ χοροστασίου. Οἱ γέροντες οἱ ὅποιοι ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ὕψωμάτων ἠπλωμένοι, ἐκλελυμένοι καὶ ἀτονον ἔχοντες τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ θάλποντος ἡλιακοῦ φωτός, παρηκολούθουν μὲ βλέμμα βεμβῶδες τὴν πρὸ αὐτῶν ἀναβράζουσαν καὶ λαλοῦσαν νεύτητά-

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΗΡΑΚΛΕΪΔΗΣ

Ἀπό τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν εἶνε τι ἀσύνηθες ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἢ ἐμφάνισις Ἑλλήνων τυχοδιωκτῶν εἰς τὰς χώρας τῆς Δύσεως, οἵτινες παρίσταν ἐκείνους ὡς καταγομένους ἐξ ἡγεμονικῶν οἰκῶν τοῦ Βυζαντίου ἢ ἐξ ἄλλων ἐπιφανῶν οἰκῶν τοῦτου, μεταχειρίζοντο δὲ τὰς ποιήσας γνώσεις αὐτῶν περὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τὴν φιλοσοφίαν, τὴν θεολογίαν καὶ τὰ στρατιωτικὰ πρὸς ἰδίους αὐτῶν σκοπούς, τινὲς δὲ καὶ πρὸς ἔθνικοὺς. Οἱ τακτικοὶ ἀναγνώσται τῆς Ἔστιας θά ἐνθυμῶντο τὸν βίον τοιοῦτου Ἑλλήνου, τοῦ Ἰακώβου Ὀλυμπιδάρου Παλαιολόγου, τὸν δημοσιευθέντα ἐν μεταφράσει ἐν τοῖς ἀριθμοῖς 293 καὶ 294 τῆς Ἔστιας τοῦ ἔτους 1881. Ἦδῃ δὲ ὁ κ. Αἰμίλιος Λεγγράνδ, ὁ δι' ἐνδελεχοῦς ἀξιωματικῶν ἐργασίας καὶ πλείστης ἐπιμελείας διαφωτίζων τὰς σκοτεινὰς σελίδας τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, δημοσιεύει δύο βιογραφίας λατινιστῶν γεγραμμένας καὶ σπανίας καταστάσας ἐτέρον Ἑλληνα τυχοδιωκτοῦ, Ἰακώβου καὶ τοῦτου καλοῦμένου, φέροντος τὸν τίτλον α' Ἡρακλεΐδης Ἰακώβου Βασιλικῆς, δεσπότης Σάμου, ἀρχὸς καὶ μαρκιῆς Πάρου, κόμης Παλατινὸς καὶ πρίγκιψ Μολδαβίας. Τὸ περὶ τοῦτου ἔργον τοῦ κ. Λεγγράνδ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν: Deux vies de Jacques Basilicos seigneur de Samos, marquis de Paros, comte palatin, et prince de Moldavie. L'une par Jean Sommer, l'autre par A. M. Graziani, suivies de pièces rares et inédites, publiées par Émile Legrand professeur à l'école nationale des langues orientales. Paris 1889. Σελίδ XLI—292.

Ὁ κ. Λεγγράνδ, πλὴν τῶν δύο βιογραφῶν, περιλαμβάνει ἐν τῷ εἰρημένῳ βιβλίῳ καὶ πᾶν ὅ,τι περιῆλθεν εἰς γνώσιν αὐτοῦ, ἀναδιφῶντος τὰς βιβλιοθήκας, ἀφορῶν τὸν βίον τοῦ Βασιλικοῦ, ὅσον ἐπιγράμματα καὶ ἐλεγεία εἰς τιμὴν τοῦ ποιηθέντα, ἐπιστολάς τοῦ Φιλίππου Μελάγγθωνος περὶ τοῦτου, καὶ ἐπιστολάς αὐτοῦ τοῦτου τοῦ Βασιλικοῦ, καθὼς καὶ βιογραφίαν τοῦ Ἰακώβου Δισσωρίνου ἀνεπιβίου του γραφῆσαν ὑπὸ Graziani.

Ὁ πλήρης περιπετειῶν βίος τοῦ Βασιλικοῦ, ἐπ'ἀρχῇ ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Καρόλου Ε', κατόπιν δὲ δεσπότης Μολδαβίας, (1561) δὲν εἶνε εἰσὶ τῆς γνωστῆς αἰ τῶς γνωστῆς πηγαί, ἀλλὰ καὶ δυσεύρετοι ἐν ταῦτῳ, παριστῶσιν αὐτὸν ὡς ἄνδρα πολυμαθῆ, γνώστην τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τῆς λατινικῆς, τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς ἰσπανικῆς, ἐμπειρον περὶ τὴν θεολογίαν καὶ

λοιπὸς ἐπιστήμας, στρατιωτὴν δεξιότατον, ἀνδραγαθῆσαντα ἐν μάχαις, ἀλλ' ἀπατεῶνα καὶ τυχοδιωκτὴν, ἐξαπατήσαντα διὰ παραστάσεως ψευδῶν τίτλων, καὶ γενεαλογικῶν δένδρων τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἑυρώπης καὶ δὴ τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον Ε', ὅτι εἶχε τὸ γένος ἐξ ἡγεμονικῶν οἰκῶν, καὶ τυχόντα τοῦτου ἐνεκα πολλῶν τιμῶν, καὶ νέων τίτλων καὶ προνομίων.

Ἐν Ἑυρώπῃ διατρίβων συνῆψε σχέσεις μετὰ τοῦ διασήμου Μελάγγθωνος, τυχῶν καὶ ἐπιστολῶν τοῦτου συστατικῶν πρὸς τὸν βασιλεῖα τῆς Δανίας. Ἐπὶ τέλους δὲ ἱστορεῖται ὅτι διὰ δόλου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς σπάλης ἐπὶ κεφαλῆς μισθοφόρων εἰσῆλασεν εἰς Μολδαβίαν, ἐξεδίωξε τὸν θρόνον τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Ἀλέξανδρον Δ' Λεπουσιάνον καὶ κατέλαβε τὴν ἀρχήν, ἡγεμονεύσας ἔτη δύο. Οἱ βιογράφοι τοῦ γραφῆσαντος ὅτι ὑπῆρξε τυραννικὸς καὶ καταθλιπτικώτατος κατὰ τὴν ἡγεμονίαν του, ἀλλ' ὅτι ἐν ταῦτῳ ἦτο φίλος τῶν γραμμάτων, ὅτι ἐσύστησε βιβλιοθήκας καὶ ὅτι προσεκάλεσε σοφοὺς ἐξ Ἑυρώπης καθηγητάς, κτλ. Ἐκ τῆς ἀρχῆς δ' ἐξεβλήθη συνωμοσάντων κατ' αὐτοῦ τῶν ἀρχόντων τῆς Μολδαβίας, οἵτινες ἀναθέσαντες τὴν ἀρχηγίαν εἰς Στέφανον Τόμσαν περιέκλεισαν ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Σουτζέβας καὶ ἐφάνισαν τῷ 1563.

Τὰ περὶ τῆς πατρίδος τοῦ ἀνδρός τοῦτου διαμφισβητοῦνται· διότι ἄλλοι μὲν τῶν βιογράφων τοῦ λέγουσιν ὅτι ἦτο Κρήσιος, ἄλλοι δὲ ὅτι ἦτο Σάμιος· ὁ κ. Σάβας θεωρεῖ καταγομένον ἐκ Δωρίδος· ὁ δὲ συγγραφεὺς τὴν ἱστορίαν τῆς Δακίαις Φωτεινὸς γράφει ὅτι κατήγετο ἐκ Νύσσης τῆς πρωτεύουσος τῆς παλαιᾶς Σερβίας, ὅπου ὁμῶς δὲν εἶνε ἀληθές, διότι τὰ περὶ τῆς ἑλληνικῆς αὐτοῦ καταγωγῆς τοῦλάχιστον παρ' οὐδενὸς διαμφισβητοῦνται.

Ὁ κ. Λεγγράνδ διαμφισβητεῖ ἔτι τὰ ὑπὸ τῶν βιογράφων ἱστορούμενα ὅτι ὁ Βασιλικὸς ἐσπερίσθη τοὺς τίτλους καὶ τὰ ἔγγραφα Ἡρακλεΐδου τινὸς εἰς ὃν εἶχε παραδοθῆ ἐκ παίδων ὑπὸ τοῦ πτωχοῦ πατρὸς του, καὶ θεωρεῖ ὅτι οἱ τίτλοι, οὓς ἐπεδείκνυε καὶ τὰ γενεαλογικὰ δένδρα ἦσαν τυχοδιωκτικὸν ἐπιτόνημα αὐτοῦ τοῦτου.

Τὸ γὰρ νῦν ἔχον, ὁ καθόλου βίος τοῦ ἀνδρός τοῦτου, τοῦ δράσαντος ἐν χώραις ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἀνετίθη ἐντελῶς. Παρ' ἡμῖν εἶνε γνωστὰ τρεῖς βιογραφίαι τοῦ ἀνδρός· ἡ πρώτη εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Δακίαις τοῦ Φωτεινοῦ (τόμ. 3, σελ. 78), ἡ ἑτέρα ἐν τῇ Νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ τοῦ Κωνστ. Σάβα (σελ. 179) καὶ ἡ τρίτη ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας τῷ ἐκδομένῳ ὑπὸ Σ. Ι. Βουτυρά, Βρετοῦ καὶ Βαφειάδου ἐν Κωνσταντινουπόλει 1869, σελ. 982. Πλὴν τούτων δὲ ὁ Μ. Παρανίκας ἀνεδημοσίευσε τὴν ἐν τῇ Τουρκογραφίᾳ (σελ. 556) ἑλληνικὴν ἐπιστολὴν τοῦ

Βασιλικοῦ πρὸς τὸν Μελάγγθωνα ἐν τῷ ΙΑ' τόμῳ, σελ. 66 τοῦ Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ δὲ Κ. Σάβας ἔτι ἐν τῇ ἐξαίρετῳ αὐτοῦ μακρῇ πραγματείᾳ «Ἑλληνες στρατιῶται ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀναγέννησις τῆς ἑλληνικῆς τακτικῆς» τῇ δημοσιευθείσῃ τῷ 1885 ἐν τῇ Ἔστια καὶ ἐκδοθείσῃ καὶ ἐν ἰδίῳ φυλλάδιῳ γράφει περὶ Βασιλικοῦ τὰ ἐξῆς ἐν τέλει: «Περὶ τὰ μέσα τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος οἱ Δωριεῖς Ἰακώβος Βασιλικὸς καὶ Ἰακώβος Δισσωρίνος, Ἰαρχοὶ ἐν τῇ ἱππικῇ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε', συνέλαβον τὸ ἀληθῶς γιγάντιον τόλημα ν' ἀναπατάσασιν ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν ἀπὸ τοῦ Δουναβίου μέχρι τοῦ Κεουκάσου καὶ τοῦ Λιθουκου πελάγους, καὶ ὁ μὲν πρῶτος κατέβηκε νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας καὶ καταβάλλῃ τὰ πρῶτα θεμέλια τῆς ἐξημερώσεως τοῦ λαοῦ τοῦτου, καὶ τοῦ περὶ τὸν Ἴστρον ἐκτοτε ἀναπτύχθέντος Ἑλληνισμοῦ, οἱ δὲ ἄλλοι συνωμότης ἐξέπνευσαν εἰς τὰ βασανιστήρια τῆς Ἑνετίας. Τὰ ἔγγραφα δὲ δέξασαν πάσας τὰς περιπετείας τοῦ δράματος, τὸ ὅποιον θά ἐξιστορήσασιν ἄλλοτε ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ». Μέχρι σήμερον ὁ Κ. Σάβας, ἐνεκα ἄλλων ἔργων αὐτοῦ προηγηθέντων δὲν ἐδημοσίευσε τὰ περὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτόμημα ὅτι μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν βιογραφῶν ὑπὸ τοῦ Αἰμ. Λεγγράνδ, θέλει ἐκδόσει τὰ εἰς χεῖρας του ἀνεκδότα περὶ Βασιλικοῦ ἔγγραφα· τοιαύτην δὲ ἐπιθυμίαν ἐκφράζει καὶ ὁ κύριος Λεγγράνδ ἐν τοῖς προηγουμένοις του περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Κωνστ. Σάβα.

Τοῦ Βασιλικοῦ τοῦτου μνείαν ποιῆται ἀπλῶς ὡς δεσπότης τῆς Μπογδανίας καὶ ὁ Μουστοξύδης ἐν Ἑλληνομνήμονι σελ. 599, παρελαμβάνων ἐκ τῆς Τουρκογραφίας, ἐν ἐρμηνείᾳ δημοσιευομένων ἐπιστολῶν τοῦ Ἐρμούδου Ληστιάρχου, παρ' ᾧ ἐμαθήτευσεν νέος ὁ Βασιλικὸς καὶ ἐνθα μνημονεύεται καὶ τὸς Δημήτριος Νοτάριος τοῦ δεσπότης ἢ ῥηγὸς τῆς Μπογδανίας. Τοῦ Δημητρίου δὲ τοῦτου γίνεται μνεία καὶ ὑπὸ τοῦ βιογράφου Sommer, ὁ ὅποιος καὶ ἐλεγείον ἔγραψεν εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ὅπου ὁ κύριος Λεγγράνδ δημοσιεύει.

Πλὴν τούτων δὲ εἴρηται χειρόγραφος ἱστορία τοῦ Βασιλικοῦ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κυρίου Σπυριδ. Π. Λάμπρου, ἀντίγραφον νεώτερον παλαιότερου ἔγγραφου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: *Ἀπὸ τοῦ δεσπότητος τῆς Ἰοργῆς ἀγίτου ἀνθέτης τῆς Μολδαβίας.* Ἐν τούτῳ ἐξιστορεῖται ἰδίως ὁ βίος τοῦ ἀνδρός ἐν Μολδαβίᾳ. Συνετάχθη δὲ τὸ ἱστορικὸν τοῦτο εἰς γλῶσσαν ἑλληνικὴν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἀλλ' οὐχὶ ὑπὸ Ἑλλήνου, διότι ὁ γράψας σφοδρῶς ἐμφορεῖται μισελληνισμοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς δημοσιεύσεων περὶ τοῦ Βασιλικοῦ.

Ὁ κ. Λεγγράνδ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐκδόσει τῶν βιογραφῶν ἐν προλεγομένοις ἐκ 40 σελίδων ἐρευνᾷ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀφηγήσεων τῶν βιογράφων τοῦ François Forgach Οὐγγρου καγκελαρίου τοῦ Φερδινάνδου Α' καὶ ἐπισκόπου τοῦ Grosswardoin καὶ τοῦ Graziani Ἰταλοῦ, γραμματέως τοῦ καρδινάλιου Commendon, λεγάτου τοῦ Πάπα ἐν Πολωνίᾳ, συγχρόνων ἀμφοτέρων τοῦ Βασιλικοῦ. Ἐξετάζει ἐπίσης κατ' ἀντιπαράθεσιν καὶ τὴν ἀφήγησιν περὶ Βασιλικοῦ τοῦ Φιλίππου Μελάγγθωνος καθὼς καὶ τὰ περὶ τοῦ τίτλου τοῦ Παλατινοῦ δι' οὗ ἐκοσμεῖτο ὁ Βασιλικὸς. Καταλήγει δὲ διαμφισβητῶν δι' εὐφροῦς κριτικῆς τὰς περὶ Βασιλικοῦ ὡς ἀπαταιῶνος καὶ ἀγύπτου ἀφηγήσεις τῶν βιογράφων, φέρων ὡς μαρτύρια τοὺς λόγους τοῦ Μελάγγθωνος, Sommer καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐξήραν τοῦ Βασιλικοῦ τὴν ἀγχίνοιαν, τὸ κάλλος τοῦ σώματος, τὴν στρατιωτικὴν ἀνδρείαν, τὴν παιδείαν καὶ λοιπὰς ἀρετὰς.

Ἐν λεπτομερείᾳ δὲ ἀναγράφει τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν εὐρεσιν τῶν λοιπῶν ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ Βασιλικοῦ δημοσιεύσεων, ἐν αἷς καὶ τὰ περὶ τῆς εἰκόνος τοῦ μεταλλίου τοῦ Βασιλικοῦ, ἣν παρέλαβεν ἐκ συγγράμματος τοῦ Δημητρίου Στουρδζα ἀπερὶ νομισμάτων καὶ μεταλλίων τῆς ἡγεμονίας τῆς Ρουμανίας, ἐκδοθέντος ἐν Βιέννῃ τῷ 1874.

Ἐν εἰδῆ ἀγγελίας δὲ ἀγγέλλει ἐν τέλει τῶν προλεγομένων ὅτι συναθροίσας ἄπειρα μνημεία ἀφορῶντα τὸν Ἰακώβον Ὀλυμπιδάρην Παλαιολόγον, ὃν προεμνημονεύσαμεν, δι' ὧν διαλευκάνονται σκοτεινὰ σημεῖα τοῦ τυχοδιωκτικοῦ βίου τοῦ ἀνδρός τοῦτου, εἰς ὃν ὁ Sommer ἀφίερσε τὸν βίον τοῦ Ἰακώβου Βασιλικοῦ, θέλει δημοσιεύσει προσεχῶς.

Ἐν γένει δ' εἰπαὶν τὸ δημοσίευμα τοῦτο τοῦ κ. Λεγγράνδ εἶνε πολυτίμου, καὶ διότι ὑπακίνησε τὴν μελέτην περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τοῦτου προσώπου, καὶ διότι προσήνεγεν εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι διετέλει τέως δυσεύρετον εἰς τοὺς θέλοντας νὰ μελετήσωσι περὶ τοῦτου, τὰ μέγιστα διευκολύνων διὰ τῶν σημειώσεων καὶ προλεγομένων, περαιτέρω ἐρευνῆς.

Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἦχουν μεγάλην ὁμοίτητα τὰ ἀνόητα καὶ καλοδεμένα βιβλία μετὰ τοὺς μισοὺς καὶ καλονεδεμένους ἄνθρωπους.

Ἐὶν ἄδικος ὁ θάνατος π' ἀγάπην θανατοῖ.

Ὅστις ἐνεκα περιστάσεων τιμῶν δὲν γάνει τὸν νοῦν του—αὐτὸς δὲν ἔχει νοῦν διὰ τὴν χάσιν.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΑΔΕ

Μετάφρασις Χ. Αννίνου.

(συνέχεια: ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Γεώργιος καὶ ἡ Σιδωνία συνηγάγοντο ἐν τῆ θεάτρῳ. Κατ' ἀρχὰς εὐρισκόμενοι ἑαυτῶν ἠθάνοντο ἱκανοποιημένῃ τὴν ματαιοδοξίαν των. Ἦτοῦ παρετήρουν πολὺ. Ἡ Σιδωνία εἶχε γείνει ἀληθῶς εὐειδής καὶ ἡ φυσιογνωμία τῆς ἦτις εἶχεν ἀνάγκη ὄλων τῶν ἰδιοτροπιῶν τοῦ συρμού ὅπως παραγάγη τὸ πραγματικὸν τῆς ἀποτέλεσμα, ἰδιοποιεῖτο αὐτὰς τὸσον καλῶς καὶ τὸσον εὐαριστότως, ὥστε ἐφαίνοντο ἐφευρεθεῖσαι ἐπίτηδες δι' αὐτήν. Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐξήρχετο καὶ ἡ κυρία Δόθσαν ἔβρινε μόνῃ εἰς τὸ θεωρεῖον. Εἶχεν ἐνοικίασει μακρὰν κατοικίαν εἰς τὴν λεωφόρον Γαβριήλ παρὰ τὴν κυκλοτερῆ πλατείαν τῶν Ἡλυσίων — τὸ δνειρον τῶν ἐργατιδῶν τοῦ καταστήματος τῆς δεσποινίδος Λέ Μπρ — δύο δωμάτια πολυτελῆ καὶ ἥρεμα, ἐνθα ἡ σιγὴ τῶν πλουσίων συνοικιῶν, ἡ διακοσμημένη μόνον ὑπὸ τῶν διερχομένων ἐκείθεν ἀμαξῶν περιέβαλλον εὐφροσύνως τὸν ἔρωτά τῆς. Βαθυμὲν ἀφῶ συνείδησιν εἰς τὸ σφάλμα, ἐπήρχοντο εἰς τὸν νοῦν τῆς ὀρέξεις καὶ φαντασίαι τολμηραί. Ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τοῦ ἐργατικῆς βίου εἶχε διαφυλάξει εἰς τὴν μνήμην τῆς ὀνόματα χορῶν δημοσίων, ἐστιατορίων περιουσιῶν, εἰς τὰ ἄποια ἠσθάνετο νῦν περιέρχωνται νὰ μεταβῆ ὅπως ἐντροφεῖ κάμνουσα ν' ἀνοίγωνται ἐνώπιόν τῆς ὀρθάνοικται αἱ θύραι τῶν καταστημάτων τῶν διασῆμων βαπτριῶν, ἐξ ὧν δι' ὄλης αὐτῆς τῆς ζωῆς ἄλλο τι δὲν ἐγίνωσεν εἰμὴ τὴν ἐπιγραφὴν. Διότι τοῦτο πρὸ πάντων ἐπιζητεῖ ἐν τῷ ἔρωτι ἐκείνω, ἱκανοποιῆσαι ἀποζημιῶσιν διὰ τὰς θλίψεις καὶ τὰς ταπεινώσεις τῆς νεότητός τῆς. Οὐδὲν ἐπὶ παραδείγματι ἠγαθῶς αὐτὴν τὸσον ὅτι ἐπανήρχοντο ἐκ τοῦ θεάτρου ὅσον νυκτερινὸς περίπατος εἰς τὸ δάσος ἢ δειπνον εἰς τὸ Ἀγγλικὸν καφενεῖον, μετὰ τὸν θόρυβον τῆς πολυτελοῦς διαφθορᾶς βομβοῦντα περὶ αὐτῆς. Ἐκ τῶν διαρκῶν αὐτῶν ἐκδρομῶν ἀπεκόμιζε τρόπους τινὰς τοῦ λέγειν καὶ τοῦ συμπεριφέρεισθαι, ἄσματά τινα παρακεινδονεμένα, κινήσεις τινὰς τῶν φορεμάτων, ἄτινα πάντα ἐπέριπτον εἰς τὴν ἥρεμον καὶ ἐντιμον ἀνδραγαγίαν τῆς παλαιᾶς ἐμπορικῆς οἰκίας τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀλλόκοτον σκιάν τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρισινήσ ἑταιρίας.

Ἐἰς τὸ ἐργαστήριον ἤρχισαν ἤδη κατὰ νὰ ὑποπεύωσιν . . . Αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἰ πτωχόταται, δὲν βραδύνουν νὰ ἐξονυχίσουν εἰς τὴν στιγμὴν τὴν διαγωγὴν μιᾶς καλο-

ενδεδυμένης! .. Ὅτε ἡ κυρία Ρίσιερ ἐξήρχετο πρὸ τὴν τρίτην ὥραν, πεντήκοντα ζεύγη ὀφθαλμῶν φθονερῶν καὶ ὀξυδερκῶν κρυφίως ὀπίσθεν τῶν παραθύρων τῶν αἰθουσῶν τοῦ ἐργαστηρίου τὴν παρετήρουν διερχομένην, βλέποντες μέχρι τοῦ βάθους τῆς ἐνόχου αὐτῆς συνειδήσεως διὰ μέσου τοῦ ἐκ μέλανος ὀλοσηρικοῦ ἱματίου τῆς καὶ τοῦ ἐκ σπινθηροβολούτων γαγατῶν θώρακός τῆς.

Χωρὶς αὐτὴ νὰ προσέχη, πάντα τὰ μυστικὰ τῆς μικρᾶς τρελλῆς κεφαλῆς τῆς περιπίπταντο περὶ αὐτὴν ὡς ταινίαι κυματίζουσαι ἐπὶ τοῦ ἀσκητοῦς αὐχένος τῆς καὶ οἱ πόδες τῆς αὐτοὶ οἱ κομπῶς ὑποδηθημένοι διηγοῦντο ἐνῶ ἐβάδιζον τὰς παντοειδῆς λαθραίας ἐκδρομάς τῆς, ἀναφέροντες καὶ τὰς διὰ τήρητος ἐπιστρωμένας κλίμακας, ἄς ἀνήρχετο τὴν νύκτα μεταβαίνουσα ὅπως δειπνήσῃ καὶ τὰ θερμὰ σκεπάσματα δι' ὧν περιετυλίσσοντο ὅτε τὸ ὄχημα ἐξετίλει τὸν γῦρον τῆς λίμνης ἐν τῆ διαστιζομένη ὑπὸ τῶν φανῶν σκοτίᾳ.

Αἱ ἐργατῖδες ἐγέλωσαν χλευαστικῶς, ἐφιθύριζον ἀναμεσῶν των: «Κυττάξατε δὴ αὐτὴν τὴν κυρά! . . . κυττάξατε πῶς ἐνδύνεται διὰ τὰ ἔβγη ἔξω! . . . Βέβαια δὲν ἐστολισθῆ ἔτι διὰ νὰ ὑπάγη εἰς τὴν ἐκκλησίαν! . . . Καὶ νὰ συλλογίζεσθε κανεὶς ὅτι ἐδῶ καὶ τρία ἐτῆ ἐπήγεινε καθεπρὶ εἰς τὸ ἐργαστήρι μετὰ τὸ ἐπανωφὸρι τῆς τὸ ἀδιὰβροχον καὶ μετὰ δέκα λεπτῶν κάστανα ζεστὰ εἰς τὴν τσέπη διὰ νὰ μὴ κρυώουσι τὰ χέρια τῆς! . . . Τώρα μὰς ἔχει ἀμάξι!» Καὶ ἐντὸς τῆς κύνειας τοῦ γύψου, ὑπὸ τὸν φέγγον τῶν διαρκῶς κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα ἀνημμένων θερμαστροῶν πολλὰ ἐνδεδεῖ νεάνιδες ἀνελογίζοντο τὰς τοιαύτας ἰδιοτροπίας τῆς τύχης τῆς μεταβαλλούσης αἰφνιδίως τὸν βίον μιᾶς γυναίκας καὶ ἀφίεντο εἰς τὴν ἀόριστον ὄνειροπόλησιν μέλλοντος λαμπροῦ, ὅπερ ἀνέμενεν ἴσως καὶ αὐτὰς ἐν ἀγνοίᾳ των.

«Ὅλοι ἐφρόνουσι ὅτι ὁ Ρίσιερ ἦτο σύζυγος ἀπατάμενος. Ἐἰς τὸ ἐκτυπωτικὸν τμημα τοῦ ἐργοστασίου δύο πιεσταί, πιστοὶ θαμισταὶ τοῦ θεάτρου τῶν Δραματικῶν Παιγνίων διεβεβαίουν ὅτι πολλάκις εἶδον τὴν κυρίαν Ρίσιερ ἐρχομένην εἰς τὸ βηθὲν θέατρον καὶ συνοδευομένην ὑπὸ τινος ἀγνώστου, ὅστις ἐκρύπτετο πάντοτε εἰς τὸ βάθος τοῦ θεωρείου. Καὶ αὐτὸς ὁ μπάριμπα—Ἀχιλλεύς διηγεῖτο καταπληκτικὰ περιστατικά. Ὅτι ἡ Σιδωνία εἶχεν ἐραστήν, ὅτι εἶχε μάλιστα πολλοὺς ἐραστὰς οὐδεὶς ἀμφέβηλλεν. Ἀλλ' οὐδεὶς εἶχεν ἀναλογισθῆ τὸν Φρομῶν.

Αὐτὴ ἐν τούτοις οὐδὲν εἰδείκυσε φρόνησιν εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις τῆς. Ἀπεναντίας ἐφαίνετο καταβάλλουσα ποῖαν τινα ἐπίδειξιν καὶ ἐκ τούτου ἴσως ἀκριβῶς ἐσώζετο. Ποσάκις τὸν ἐπλησίασεν ἀναισχύντως εἰς τὴν κλίμακα ὅπως ὁρίσῃ μετ' αὐτοῦ τὴν ὥραν τῆς συνεντεύ-

ξείας! Ποσάκις ἠρέσκετο νὰ τὸν κάμνη ν' ἀνασκίρτη βλέπουσα αὐτὸν ἀτενῶς ἐνώπιον ὄλων! Παρρηχομένου τοῦ πρώτου θάμβους, ἡ Γεώργιος εἶχε διὰ τὰ τολμήματα ταῦτα, ἄτινα ἀπέδιδεν εἰς τὴν παραφορὰν τοῦ πάθους τῆς. Ἀλλ' ἠπατάτο.

«Ὅτι κυρίως ἐπὶ αὐτῆ, χωρὶς νὰ τὸ ἔμολογῇ, ἦτο νὰ τοὺς ἴδῃ ἡ Κλαίρη νὰ διανοίξῃ αἴφνης τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου τῆς, νὰ ὑποπτεύσῃ τί ἐκ τῶν διατρεχόντων. Αὐτὸ τῆς ἔλειπε μόνον διὰ νὰ εἴνε, ἐντελῶς εὐτυχῆς, ἡ ἀνησυχία τῆς ἀντιζήλου του. Πλὴν εἰς μὲν τὴν ἐκοπιάζεν ἡ Κλαίρη Φρομῶν οὐδὲν ἐβλεπε καὶ ἐξῆ ὡς ὁ Ρίσιερ ἐν τῆ μάλλον ἀδιαταράχῳ γαλήνῃ.

Ὁ μόνος πράγματι ἀνησυχῶν ἦτο ὁ γηραιὸς ταμίας Σιγισμόνδος. Καὶ πάλιν αὐτὸς δὲν ἐσυλλογιζέτο τὴν Σιδωνίαν ὅτε μετὰ τὴν γραφίδα ἐπὶ τοῦ ὀπὸς ἐσταμάτα αἴφνης ἐν τῷ μίσει τῶν λογαριασμῶν καὶ ἐβλεπε βεβῶως διὰ μέσου τῶν κηλιδῶν τοῦ γραφείου του τὸ ὕψρον ἔδαφος τοῦ μικροῦ κήπου. Ἐσυλλογιζέτο τὸν προῖσταμένον τοῦ Γεώργιου, ὅστις νῦν ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ ταμείου πολλὰ χρήματα διὰ τὰ καθημερινὰ του ἐξόδα, ἀναστατῶν διὰ τούτου τὰ βιβλία του. Ἐκάστοτε προσήρχετο μετὰ νιῶν πρόφασιν. Παρουσιάζετο πρὸ τῆς θυρίδος τοῦ ταμείου μετὰ προσπεποιημένην ἀφέλειαν καὶ ἔλεγεν:

— «Ἐχεις ὀλίγα χρήματα, φίλτατε Πλανῆ; Ἐχθὲς πάλιν μετὰ ἀφάνισαν εἰς τὸ παιγνίδι καὶ δὲν ἤθελα νὰ στείλω εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τὸσον μικρὸν ποσόν. . . .

Ὁ Σιγισμόνδος Πλανῆς ἤνοιγε τὸ χρηματοκιθῶτιον μετὰ τινος λύπης διὰ νὰ ἐξαγάγῃ τὸ ζητούμενον ποσόν, ἀνεμνήσκετο δὲ μετὰ τρόμου τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Γεώργιος, ὅστις τότε ἀκόμη δὲν ἦτο εἰκοσάτης, προσελθὼν ὀμολόγησεν εἰς τὸν θεόν του ὅτι ὤρπιε χιλιάδας τινὰς φράγκων ἐκ τοῦ χαρτοπαιγνίου. Ὁ ἀγαθὸς ταμίας ἐκτοτε ἔτρεφεν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν Λέσχην καὶ τὰ μέλη αὐτῆς. Ὅτε δὲ ἡμέραν τινὰ πλουσίος τις ἐμπορος συστάσων εἰς τὴν λέσχην ἦλθε κατὰ τύχην εἰς τὸ ἐργοστάσιον, εἶπεν αὐτῷ μετὰ σκακῆς ἀφελείας:

— Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος τὴν λέσχην σας τοῦ Σατωδῶ! . . . Ἐντὸς δύο μηνῶν ὁ κύριος Γεώργιος ἔχασε περισσότερον ἀπὸ τριάντα χιλιάδας φράγκα!

Ὁ ἐμπορος ἤρχισε νὰ γελά.

— Ἀπατάσαι, μπάριμπα Πλανῆ, ἀπήντησεν. εἶνε τώρα τρεῖς μῆνας τούλάχιστον ὅπου δὲν εἶδαμιν εἰς τὴν λέσχην τὸν προῖσταμένον σου.

Ὁ ταμίας δὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ φοβερὰ ἰδέα ἐκτοτε ἐγεννήθη εἰς τὸ πνεῦμά του, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας συνταράξασα αὐτόν.

Ἀφῶ ὁ Γεώργιος Φρομῶν δὲν μετέβαιεν εἰς

τὴν Λέσχην τοῦ διήρχετο λοιπὸν τὰς ἐσπέρας του; ποῦ ἐδαπάνε τὸσα χρήματα;

Προφανῶς κάποια ἱστορία γυναικὸς ἦτο εἰς τὸ μέσον.

Ἀφῶτου ἡ ἰδέα αὐτῆ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν του, ὁ Σιγισμόνδος Πλανῆς ἤρχισε νὰ τρέμῃ σοβαρῶς διὰ τὸ ταμίϊον του. Ὁ ἀγαθὸς ταμίας αὐτός, ὁ ὅμοιος μετὰ τὴν ἀρκτον ἥτις ἀποτελεῖ τὸ σῆμα τῆς πόλεως Βέρνης, ἀπομεινας ἀγαπῶς καθ' ἀπαντα αὐτοῦ τὸν βίον, ἠσθάνετο τρέμον θεῖον πρὸς τὰς γυναῖκας ἐν γείνει καὶ πρὸς τὰς Παρισινὰς ἰδιαιτέρως. Πρὸ πάντων, ὅπως ἐπαυαπαύσῃ τὴν συνειδήσιν του ἐθεώρησεν ἐπάναγκας νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Ρίσιερ, ἐπραξε δὲ τοῦτο λίαν ἀρίστος.

— Ὁ κ. Γεώργιος ἐξοδεύει πολλὰ, εἶπεν αὐτῷ ἡμέραν τινὰ.

Ὁ Ρίσιερ δὲν ἐπαράχθη ποπῶς.

— Ἦθ θέλεις νὰ κάμω, ἀγαπητέ μου Σιγισμόνδε, ἀπήντησεν εἶνε δικαίωμά του.

Καὶ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐφρόνει ἐν εὐλεπροκείῃ ὅτι ἔλεγε. Δι' αὐτόν, ὁ Φρομῶν ἦτο ἀπόλυτος κύριος τοῦ οἴκου. Νόστιμον θὰ ἦτο τῆ ἀληθείᾳ νὰ τολμήσῃ νὰ κάμῃ αὐτὸς παρατηρήσεις, αὐτὸς, ὁ Ρίσιερ, ὁ πρῶν ἱγνογράφος. Ὁ ταμίας δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ὀμιλήσῃ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν παρουσιάσθη πρὸς αὐτόν ἐκ μέρους μεγάλου ἐμπορικῆς καταστήματος λογαριασμῶς ἐξ ἐξακισχιλίων φράγκων δι' ἐν ἐπώμιον ἐκ καμαρίου.

Ὁ Σιγισμόνδος ἐπορεύθη πρὸς τὸν Γεώργιου, εἰς τὸ γραφεῖόν του.

— Πρέπει νὰ πληρώσωμεν, κύριε; ἠρώτησεν.

Ὁ Γεώργιος Φρομῶν ἐπαράχθη ὅπως οὖν. Ἡ Σιδωνία εἶχε λησμονήσει νὰ τὸν προειδοποιήσῃ περὶ τῆς νέας ταύτης ἀγορᾶς οὐδένα πλέον ἐνδοιασμὸν εἶχεν ἀπέναντί του καὶ ἐνήργει αὐτοβούλως.

— Πλήρωσε, πλήρωσε, μπάριμπα Πλανῆ, εἶπε μετὰ τινος ἀνησυχίας καὶ προσέθηκε: Περὰσατέ τα αὐτὰ εἰς τὸν ἰδιαιτέρον μου λογαριασμόν. Εἶνε μία παραγγελία μετὰ τὴν ὁποῖαν μ' ἐπεφόρτισαν. . . .

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ὁ ταμίας Σιγισμόνδος ἐνῶ ἀνῆπτε τὴν μικρὰν λυχνίαν του εἶδε τὸν Ρίσιερ διερχόμενον διὰ τοῦ κήπου καὶ ἐκρυσσε τὰς ὀφθαλμοὺς τοῦ παραθύρου διὰ νὰ τὸν προσκαλέσῃ.

— Γυναῖκα εἶνε εἰς τὸ μέσον, εἶπεν αὐτῷ ταπεινῶ τῆ φωνῆ. . . . Τώρα εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου.

Καὶ ἐνῶ ἐπρόφερε τὴν φοβερὰν λέξιν «γυναῖκα» ἡ φωνή του ἔτρεμιν ἐκ φόβου ἀπολλυμένη ἐντὸς τοῦ μεγάλου θορύβου τοῦ ἐργοστασίου. Ὁ κρότος ὁ παραγόμενος ἐκ τῆς πείριξ ἐργασίας ἐφαίνετο ἀπαίσιος κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν εἰς τὸν

άτυχη ταμία. Ήνόμιζεν ότι έλακε εκείναι αι κινούμεναι μηχαναι, ή υπερμεγέθης καπνοδόχη ή εξακοντιζουσα νέφη καπνού, ή τύρθη των εργατων άσχολουμένων περι τὰ διάφορα τῆς εργασίας εἶδη, πάντα ταῦτα έθιρόβουν, έταράσσοντο, έκοπίζον χάριν μυστηριώδους τινος μικροῦ όντος, φέροντος ένδυμασίαν έξ ύλοσηρικού και κεκοσμημένου διά πολυτελών κοσμημάτων.

Ο Ρίσλερ τόν περιέπαιξε και δέν ήθελε νά τόν πιστεύσῃ. Έγίνωσκε πρό πολλού χρόνου τήν μονομανίαν του συμπατριώτου του του διαβλέπειν πανταχοῦ τήν έπικίνδυνον έπίδρασιν γυναικός. Οί λόγοι όμως του Πλανῆ έπήρχοντο ένίστε εἰς τὸ πνεῦμά του, τήν έσπέραν ιδίως, κατά τήν ώραν τῆς μονώπεώς του, ότε ή Σιδωνία μέλλουσα νά παρουσῆ εἰς τὸ θέατρον μετά τῆς κυρίας Δόθσαν, έξήρχετο έν πολυτελεῖ καλλωπισμῶ, καταλείπουσα έντελῶς έρημον τήν κατοικίαν άφου και ή άκρα τῆς μακρῆς εσθῆτός της ήθελε διέλθει τόν οὐδόν τῆς θύρας. Κηρία έκαίοντο έμπροσθεν τῶν κατοπτρῶν, παντοία μικρά άντικείμενα καλλωπισμοῦ διεσπαρμένα, έγκαταλελειμμένα έμαρτύρουν περι τῶν άλλοκοτων ιδιοτροπιῶν της και τῶν ύπερβολικῶν διακονῶν της. Ο Ρίσλερ οὐδέν έβλεπεν εἰς πάντα ταῦτα· μόνον δε ήκουε τήν άμαξαν του Γεωργίου κρατούσα κάτω εἰς τήν αὐλήν ήσθάνετο έντύπωσιν τινα άδικαισίας και δυσσεσκείας άναλογιζόμενος ότε εἰς τὸ κατώτερον πάτωμα ή κυρία Φρομών διήρχετο τὰς ώρας της έντελῶς μόνης. Τάλαιπωρος γυνή! Και άν ήτο άληθές ό,τι έλεγεν ο Πλανῆς!... "Αν ο Γεώργιος συνείηρι έξω άλλην γυναίκα!... "Ω, θά ήτο φρικτόν!

Τότε άντί νά κληθῆ νά εργασθῆ κατήρχετο ήρέμα και ήρώτα άν ή κυρία έδέχετο και έθεώρει καθήκόν του νά μείνη μετ' αυτής προς συντροφίαν.

Τὸ κοράσιον εἶχαν ήδη κατακλιθῆ· άλλ' ή μικρός σκούφος του, τὰ κυανά του ύποδημάτια, ήμου μέ τινα άθύρματα ήσαν άκόμη διεσκορπισμένα πρό τῆς έστίας. Η Κλαίρη άνεγίνωσκειν ή εργάζετο, έχουσα παρ' έαυτήν τήν μητέρα της σιωπηλήν, πάντοτε άσχολουμένην περι τόν καθαρισμόν, περι τήν πυρετώδη άπόσμηξιν, φυσῶσαν μέχρις εξαντλήσεως έπί του σκεπάσματος του ώρολογίου της, δεκάκις δε κατά συνέχεαν μέ τήν έπιμονήν τῆς άρχομένης μονομανίας άποθέτουσαν τὸ αὐτὸ άντικείμενον εἰς τήν αὐτήν θέσιν διά βραχίος νευρικού κινήματος. Και ο άγαθός Ρίσλερ ώσαύτως δέν ήτο σύντροφος εύάρεστος· ουχ ήττον όμως ή νεκρά γυνή τόν υπεδέχετο προσηνώς. Έγίνωσκε πάντα τὰ έν τῷ έργοστασίῳ λεγόμενα περι τῆς Σιδωνίας, καιτοι δέν έπίστευεν οὐδέ τὰ ήμίση, έν τούτοις ή θέα του άτυχοῦς εκείνου άν-

δρός ύν ή σύζυγος έγκατελίμπανε τόν σιγνά κατέθλιβεν αὐτήν. Οίκτος άμυθιαίος άποτελεῖ τήν βάση τῶν μεταξὺ αὐτῶν γαληνιαίων σχέσεων, συγκινητικωτάτη δε όντως ήτο ή θέα τῶν δύο αὐτῶν έγκαταλελειμμένων, τῶν οίκειρόντων άλλήλους και προσπαθούντων νά διασκεδάσωσι τήν λύπην των.

Καθήμενος παρά τήν μικράν εκείνην έν τῷ μέσῳ τῆς αίθούσης κειμένην και καλῶς φωτιζομένην τράπεζαν ο Ρίσλερ ήσθάνετο βαθμηδόν εισθύουσαν εἰς τήν ψυχήν του ήμου μέ τήν θερμότητα τῆς έστίας τήν άρμονίαν τῶν περίξ αὐτοῦ άντικειμένων. Άνεύρισκεν εκεί τὰ έπιπλά, άτινα έγνώριζε πρό δεκακοκαίτιας, τήν εικόνα του πρώην προϊσταμένου του και ή φιλάτη του κυρία Γεωργίου κύπτουσα πλησίον του και άσχολουμένη εἰς άσήμαντον βραπτικὴν εργασίαν έφαινετο αὐτῷ νεωτέρα και μαλλον άξιαγάπητος έν τῷ μέσῳ όλων εκείνων τῶν παλαιῶν άναμνήσεων. Άπό καιροῦ εἰς καιρόν ήγειρέτο και μετέβαινε νά ίδῆ τὸ τέκνον της κοιμώμενον εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον και του ήποίου ή έλαφοά άναπνοή ήκουετο κατά τὰ διαλείμματα τῆς σιγῆς. Χωρίς νά έννοῆ τήν αίτίαν ο Ρίσλερ εύρίσκετο εκεί κάλλιον, θερμότερον ή εἰς τόν οίκόν του· διότι ύπήρχον ήμέραι τινές καθ' ας ή κομφή κατοικία του, ής αι θύραι ήνοιγόντο κατά πάσκαν στιγμήν ένεκα τῶν αίφνιδίων εισόδων ή εξόδων έννοιεί αὐτῷ τήν έντύπωσιν άγορῆς έστεγασμένης άνευ θυρῶν ή παραθύρων, άναπεπταμένης παντί άνέμῳ. Εἰς τήν κατοικίαν του κατεσκήνου· εκεί άπεναντίας κατόικουν. Χείρ έπιμελής διηυθέτει τὰ πάντα έν τάξει και φιλοκαλία. Αι κύκλω έδραι έφαινοντο συνομιλοῦσαι προς άλλήλας ταπεινῆ τῆ φωνῆ, τὸ πῦρ εἰς τήν έστίαν έκαιε μετά τινος θελητικού κρότου και ή μικρός σκούφος τῆς μικρῆς Φρομών διέσωζεν οίονει εἰς όλους τούς κόμβους τῶν κυανῶν ταινιῶν του μειδιάματα γλυκύτατα και βλέμματα παιδικά.

Τότε δε, ένῶ ή Κλαίρη έσυλλογιζετο ότι ο εξαίρετος εκείνος άνήρ ήτο άξιος κρείττονος συντρόφου έν τῷ βίῳ, ο Ρίσλερ βλέπων τὸ εύειδές και γαληνίον πρόσωπόν της έστραμμένον προς αὐτόν, τούς έπικεικεί και νοήμονας οφθαλμούς της, έσκέπτετο χάριν τίνος άχρείας άρά γε ο Γεώργιος Φρομών έγκατελίμπανε σύζυγον τόν άξίεραστον.

Σ.

Ο Ισολογισμός

Η οικία έν ή ο γηραιός Πλανῆς κατόικει έν Μοντρούζ έκειτο παραπλεύρως εκείνης έν ή τὸ ζεύγος τῶν Σέβη εἶχαν κατοικήσει έπί τινα χρόνον. Ητο δε παρομοία, έχουσα έπίσης έν μόνον πάτωμα ύπερκείμενον του ίσογείου περιλαμβόνοντος τρία παράθυρα, τὸ αὐτὸ κηπόριον

μέ τήν άνκαθενδράδα του, μέ τήν περίξ αὐτοῦ συστάδα έν χλωρῶν θάμνων πύξου. Αὐτῆ κατόικει ο γηραιός ταμίας μετά τῆς άδελφῆς του. Άνήρχετο εἰς τὸ πρῶτον έκκινούσιν έν του σταθμοῦ πρώϊνον λεωφορείον, έπανήρχετο κατά τήν έσπέραν και τήν Κυριακὴν έμενον οἶκῳ έπιμελούμενος τῶν άνθέων αὐτοῦ και τῶν ήρνίθων. Η γεροντοκόρη ήσχολεῖτο εἰς τὰ τῆς οίκίας, εἰς τὸ του μαγειρίου, εἰς τήν άπαιτουμένην οικιακὴν βραπτικὴν. Οὐδέποτε υπήρξε ζεύγος ευδαιμονέτερον.

Άμφότεροι ήσαν άγαμοι και συνεδέοντο διά κοινου κατά του γάμου μίσους. Η άδελφῆ άπεστρέφετο πάντας τούς άνδρας, ο άδελφός δε έδυοπίστει προς πάσας τὰς γυναίκας, και όμως έλάτρευον άλλήλους, διότι έκαστος έθεώρει τόν άλλον ώς εξαίρεσιν έν τῆς γενικῆς διαφθορῆς του φύλου του.

Αλοῦσα περι του άδελφοῦ της έλεγε πάντοτε: « ο κύριος Πλανῆς ο άδελφός μου », ο δε άδελφός πάλιν μετά τῆς αὐτῆς φιλοστόργου έπισημότητος άνεμίγνυε τὸ αἴθεσποινίς Πλανῆ ή άδελφῆ μου » εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς φράσεις. Διά τὰ δύο έκείνα θειλὰ και άπλοικὰ όντα, οί Παρίσιοι, οὗς ήγνόσαν μολονότι καθεκάστην διήρχοντο δι' αὐτῶν, ήτο τὸ καταφύγιον τεράτων άμφοτέρων τῶν φύλων άσχολουμένων διαρκῶς περι τὸ βλέπτειν, βασίς δε δράμα τι συζυγικόν, διά τῆς συνήθους καταλαλιάς τῶν γειτόνων εφθανε μέχρι τῆς άκοῆς των, έκάτερος αὐτῶν ύδηγοῦμενος ύπό τῆς σταθερῆς ιδέας του υπεδείκνυε διαφώρας τόν ένοχον.

— Ο σύζυγος πταίει, έλεγεν ή δεσποινίς Πλανῆ, ή άδελφῆ μου.»

— Πταίει ή σύζυγος, άπήντα ο κύριος Πλανῆς ο άδελφός μου.

— "Ω, αὐτοί οί άνδρες!.

— "Ω, αὐται αι γυναίκες!

Και αὐτὸ ήτο τὸ αἰώνιον θέμα τῆς συζητήσεως των κατά τὰς σπανίως ώρας τῆς άργίας ας ο γηραιός Σιγισμόνδος διέθετε καθ' έκαστην ήμέραν, ήτις ήτο δι' αὐτόν φιλοπόνας και εύμεθόδως κεκανονισμένη ως τὰ βιβλία του ταμείου του. Άπό τινος καιροῦ πρό πάντων ο άδελφός και ή άδελφῆ κατέβαλλον περι τὰς συζητήσεις των έκτακτον ζωηρότητα. Τὰ συμβαίνοντα έν τῷ έργοστασίῳ άπησχόλου αὐτούς λίαν. Η άδελφῆ άκτιρε τήν κυρίαν Φρομών και έθεώρει τήν διαγωγὴν του συζύγου της έπονεϊδιστον. Ο Σιγισμόνδος άφ' έτέρου δέν εύρισκε λέξις άρκετὰ πικρὰς κατά τῆς άγνώστου αίσχρῆς γυναικός ήτις έστειλεν εἰς τὸ ταμειον προς έξόφλησιν λογαριασμούς διά καμῖρια έξακισχιλίαν φράγκων. Έθεώρει διακυβευομένην τήν ύπόληψιν και τήν τιμὴν του παλαιου έμπορικού οίκου, ένθα εκ νεότητός του ύπηρετεῖ.

— Τί θά γείνωμεν!.. έλεγε διαρκῶς... "Ω, αι γυναίκες!

Ημέραν τινὰ ή δεσποινίς Πλανῆ έπλεκε παρὰ τὸ πῦρ τῆς έστίας αναμένουσα τόν άδελφόν της.

Η τράπεζα ήτο πρό ήμισείας ήδη ώρας έστρωμένη και ή γεροντοκόρη ήρχιζεν ήδη ν' άνήσυχῆ διά τήν τοιαύτην άσυνήθη καθυστέρησιν, ότε ο Σιγισμόνδος εἰσήλθε μέ τήν μορφήν ήλωιωμένην, χωρίς νά προφέρῃ λέξιν, πράγμα άντικείμενον εἰς τὰς έξεις του.

Άνέμεινε νά κλεισθῆ καλῶς ή θύρα, εἰτα άποτεινόμενος προς τήν άδελφὴν του, ήτις τόν παρετήρει άπορούσα και τετραγαμένη:

— Έχω νέα νά σοῦ εἶπω, εἶτε ταπεινῆ τῆ φωνῆ. Έμαθα ποία εἶνε ή γυνή ήτις έπιχειρεῖ νά μὰς καταστρέψῃ.

Και μέ φωνήν ταπεινότεραν έτι, άφου περιέφερε τὸ βλέμμα έπί τῶν άφώνων έπιπλων του μικροῦ του έστιατορίου, έπρόφερον έν όνομα παραδοξον και τόν άπροσδόκητον, ώστε ή δεσποινίς Πλανῆ τόν ήνάγκασε νά τὸ επαναλάβῃ.

— Εἶνε δυνατόν!.

— Αὐτὸ όπου σοῦ λέγω!.

Και μέ όλην του τήν θλίψιν έφαινετο έχων ήθος σχεδόν θριαμβου.

Η γεροντοκόρη ήδυνάτει νά τὸ πιστεύσῃ... Μία γυνή τόν καλὰ άνατετραμμένην, τόν άβρόφρων, ήτις τήν εἶχαν ύποδεχθῆ τόν εγκαρδίως... Πῶς ήτο δυνατόν νά ύποτεθῆ τὸ τοιοῦτο;

Ο Σιγισμόνδος Πλανῆς άπήνητησεν:

— Έχω τὰς άποδείξεις..

Και διηγῆθη τότε ότι ο μπάρμπα Άχιλλεὺς νύκτα τινὰ κατά τήν ένδεκάτην ώραν συνήτησε τόν Γεώργιον και τήν Σιδωνίαν τήν στιγμήν καθ' ήν εἰσήρχοντο εἰς ξενοδοχείον τι έν τῆ συνοικία Μομαρτρῆς. Και ο άνθρωπος αὐτός δέν έψεύδετο, διότι άπό καιροῦ ήτο γνωστὴ ή φιλαλήθειά του. "Αλλως τε και άλλοι τούς εἶχον συναντήσει. Εἰς τὸ έργοστασίον περι οὐδενός άλλου εἴγνετο λόγος εἰμῆ περι αὐτοῦ. Μόνος ο Ρίσλερ οὐδέν ύπόπτευεν.

— Αλλ' εἶνε καθήκόν σου νά τόν εἰδοποιήσης, εἶπεν ή δεσποινίς Πλανῆ.

Ο ταμίας κατέστη σοβαρός.

— Εἶνε πολὺ λεπτόν τὸ πράγμα, άπήνητησεν. Ποιός εἰξεύρει έν πρώτοις άν θά μέ πιστεύσῃ; Τ' άρχουν τόσο τυφλοί και τί τυφλοί!... "Αλλως τε παρεμβαίνων μεταξὺ τῶν δύο συνεταίρων κινδυνεύω νά χάσω τήν θέσιν μου. "Ω, αι γυναίκες, αι γυναίκες!.. Και νά συλλογίζεται κανείς ότι ο Ρίσλερ ήδύνατο νά εἶνε τόν συντυχῆς!.. "Οτε τόν προσέκαλεσα άπό τήν πατρίδα μέ τόν άδελφόν του δέν εἶχε πεντάρα και τώρα διευθύνει ένα εκ τῶν πρώτων έμπορικῶν οίκων τῶν Παρισίων... Αλλά μέ αὐτὸ δέν έκ-

θησε φρόνιμα, όχι !.. Μου ήθέλησεν ο κύριος να νυμφευθή... όπως να ήτο ανάγκη βλέπετε, να νυμφεύεται κανείς. Καί προς επίματρον νυμφεύεται μίαν Παρισινήν, ενή είχε πρόχειρον αν ήθελε μίαν αγαθήν κόρην, τής ηλικίας του περίπου, συμπατριώτισσάν του και ήμπορεί κανείς να είπη καλά φτιασμένην !..

Η δεσποινίς Πλανή, περί τής κατασκευής τής ήποιίας ήγίνετο υπαινιγμός ειχεν εξαίρετον εύκαιρίαν αν ήθελε ν' ανακράξη : α"ω, οι άνδρες, οι άνδρες !» αλλ' ετήρησε σιγήν. Το ζήτημα ήτο πολύ λεπτόν και ίσως πράγματι αν άλλοτε ο Ρίσερ ήθελε δείξει διάθεσιν, θα ήτο ο μόνος...

Ο γηραιός Σιγισμόνδος εξηκολούθησε :
— Καί ιδού πού εκαταντήσαμεν!.. Πρό τριών μηνών τόν πρώτον έργοστάσιον χρωματιστών χαρτίων τών Παρισίων εξαργάται από αυτήν τήν τιπατένιαν ! Ήπερε να ιδής πώς εξοδεύεται τό χρήμα. «Όλην τήν ήμέραν άλλο δέν κάμνω παρά να ανοίγω τήν θυρίδα μου διά τας απαιτήσεις του κυρίου Γεωργίου. Αποτείνεται πάντοτε προς έμέ, διότι αν άπετεινετο προς τόν τραπέζιτην του θα παρατηρείτο τό πράγμα, ενή εις τό ταμίειον τά χρήματα πηγαίνουσι, έρχονται, έμβάζονται, έξέρχονται... Άλλοίμονον όμως όταν έλθη ή στιγμή του ισολογισμού... Ωραιοίς λογαριασμούς θα ιδούσι κατά τό τέλος του έτους !.. Καί τό χειρότερον είνε ότι ο Ρίσερ δέν θέλει ν' άκούση τίποτε. Τόν ειδοποίησα πολλάκις. «Πρόσεξε, του είπα, ο κ. Γεώργιος κάμνει τρέλλαις δι'αυτήν τήν γυναίκα...» Αυτός ή άπομακρύνεται ύψάνων τους ώμους ή μου άπαντά ότι τό τοιαύτο δέν τόν ενδιαφέρει και ότι ο φρομών είνε κύριος να πράξη ό,τι θέλει... Μα τήν αλήθειαν του έρχεται κανενός να πιστεύση!..

Ο ταμίας δέν άπετελείωσε τήν φράσιν του αλλ' ή σιγή του έφαινετο έμπλεως άποκρυπτομένων διαλογισμών.

Η γεροντοκόρη σφόδρα έθλιβετο αλλ' όπως αι πλείσται τών γυναικών εν παρομοίαις περιστάσεσιν, αντί να επίζητηση τήν θεραπείαν του κακού, άφίετο εις πέλαγος θλιβερών αναμνήσεων, εικασιών, παρακαίρων παραπόνων... Τί δυστυχία να μη τό γνωρίζουν αυτοι πρότερον ότε άκόμη οι Σέβη ήσαν γείτονές των !... Η κυρία Σέβη ήτο γυνή αξιότιμος. Ηδύνατο να συνεννοηθούσι μετ' αυτής όπως επιτηρή τήν Σιδωνίαν, όπως διελήθη προς αυτήν άυστηρώς.

— Πράγματι! αυτή είνε καλή ιδέα, ειπε διακόπτων ο Σιγισμόνδος. Πρέπει να υπάγης εις τήν εδόν Μάιλ να ειδοποιήσης τους γονείς της. Έσκέφθη κατ' αρχάς να γράψω εις τόν Φράντζ... Αυτός ειχε πάντοτε επιρραήν επί του άδελφού του και είνε ο μόνος άνθρωπος ός-

τις ήδύνατο να του είπη μερικά πράγματα... 'Αλλ' ο Φράντζ είνε τόσο μακράν! 'Αλλως τε θα ήτο φοβερόν να καταφύγωμεν εις αυτό τό μέσον. Ο καβμένος ο Ρίσερ! μοι πρόξενεί οικτον. Το καλλίτερον όλων είνε να ειδοποιήσωμεν τήν κυρίαν Σέβη. Το αναδέχεσαι αυτό άδελφή μου :

Η τοιαύτη άποστολή ήτο επικίνδυνος. Η δεσποινίς Πλανή άντέταξέ τινας δυσκολίας, πλην ουδέποτε ειχεν άντιστή εις τας θελήσεις του άδελφού της και ή επιθυμία όπως φανή άνφέλμος εις τόν παλαιόν φίλον των Ρίσερ επί τέλους τήν έπεισεν.

(Ήρεται συνέχεια).

**ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΛΥΚΟΔΗΜΟΥ**
[Ρωσική εκκλησία]

Μετά τας ρηθείσας εκκλησίας από Η' και Θ' αιώνας αρχαιότερα πασών τών άλλων είνε άναντιρρήτως ή επ' ονόματι τής Παρθένου Μαρίας τής Σωτείρας τιμηθείσα και επικληθείσα του Λυκοδήμου. Παναγία Σώτειρα επικαλείτο ή Θεοτόκος τό πάλαι πολλαχού τής Ανατολής, και αυτός ο μητροπολίτης Αθηνών Μιχαήλ Β' Ακομινάτος εν μιξ τών διελκυσίων, τοιαύτην προσαγορεύει τήν εν τῷ Παρθενώνι Θεομήτορα τήν Αθηνάϊαν, «Δέσποινα Παρθένω και Μήτηρ Θεού, α πολιούχε και Σώτειρα Αθηνών και πάσι τοις ανθρώποις προς Θεόν «Ιλαστήριον». Εν Κωνσταντινουπόλει μέχρι τών καθ' ήμας χρόνων σώζεται τό παρ' τήν εκκλησίαν τής Θεομήτορος Γοργοπηκού άγίασμα τής Παναγίας τής Σωτείρας.

Ο Spon, εν έτει 1675 έλθών εις Αθήνας, ήκουε τήν εκκλησίαν λεγομένην *Sotira Lycodemou*, και ούτως έχάραξε τό όνομα επί του παρ' αυτού διαγραφέντος σχεδίου τής πόλεως Αθηνών. Και ο εν έτει 1682 δημοσιεύσας τήν εν Ελλάδι κοινή μετά του Spon γενομένην περιήγησιν Wheeler, αναφέρει τό όνομα *Hadia Maria Lycodemou*, και ούτως αναγράφει αυτό επί τών ιδία παρ' αυτού διαγραφέντων δύο σχεδίων. Προς τούτοις και αυτός ο βενετός άξιωματικός του μηχανικού Verneda, ο διευθυνάς τά υπό του στρατάρχου Morosini κατά τής άκροπόλεως διαταχθέντα πολιορμητικά έργα, εν τῷ παρ' αυτού ιχνογραφηθείση άπόψει τής πόλεως Αθηνών, εν έτει 1687, σημειού τήν εκκλησίαν *Licso di Aristotila*, εκλαμβάνων τό άκουόμενον Λυκοδήμου αντί Λυκείου.

Ο Fanelli (Atene Attica p. 313) εν σχε-

διο άνωμόμου τινός από του έτους 1704, σημειού τόν περί ου ο λόγος ναόν υπό τό όνομα *S. Salvatore*, άγνοών ότι Σώτειρα ήτο επίθετον άπιδιδόμενον τῷ Παναγία Θεοτόκα όπως και τῷ Σωτήρι Χριστώ.

Εν τοις πολυβυλλήτοις χρονικοις τοις γραφείσι δ' ήθεν υπ' Ανθίμου τινός μοναχού, και εκδοθείσιν υπό Κυριακού Πιττάκη άπαντά ή περικοπή «Τῷ έτει τούτῳ (1651) μέγας σεισμός ήγένετο—πολλοι τε οικoi τής του Σωατήρος Νικοδήμου μονής κατεκρημνίσθησαν». —Η γραφή Σωτήρος Νικοδήμου είνε προφανώς του ελληνίζοντος εκδότης τών χρονικών Κυριακού Πιττάκη αυτόσχεδιος διόρθωσις, ως διόρθωσε και πολλά άλλα, επί παραδείγματι τήν Καμουχαρέαν, ήν μεταποίησεν εις Καπιτωκάρεαν. Άνεκαθεν οι έγγήριοι Αθηναίοι—και τοιοῦτος παραιάγεται ο μοναχός Ανθιμος—μέχρι τής επαναστάσεως κατά τών Τούρκων άγίας Παναγίας τής Σωτείρας του Λυκοδήμου» όνόμαζον τόν περισωζόμενον έτι άκέραιον και αλώβητον ναόν. ούτω δε εκάλει αυτόν και ο επί τής επαναστάσεως γάλλος πρόξενος Fauvel (1821-1826).

Παρά τά πρόθυρα του ναού ο Κυριακός Πιττάκης εύρεν, ως έλεγεν, εν έτει 1833, επί βάλθρου εκ πεντελικού μαρμαρου άφιερωματικήν επιγραφήν ΑΥΚΙΩ ΑΠΟΛΛΩΝΙ, και εξεφράζετο γνώμην ότι εκεί δ' ήθεν υπήρχε τό πάλαι Απόλλωνος Λυκείου ιερόν, τουτο δε να δικαιολογήση τήν έως τότε και παρ' αυτού του ιδίου όμολογούμενην προσηγορίαν τής Παναγίας τής Σωτείρας του Λυκοδήμου. Η διόρθωσις του Λυκοδήμου εις Νικοδήμον ήγένετο εν έτος ύστερότερα (1834) ότε επρόκειτο όπως μετακοινωθή αναθεωρηθέν και βελτιωθέν άντίγραφον τών Αναργυρείων χρονικών του μοναχού Ανθίμου τῷ περιβόητῳ *Φα. Ιμεράντερ* και τοις περί αυτόν, και τοιαύτη έμεινε ή διόρθωσις μέχρι τής εν τῷ αρχαιολογικῇ εφημερίδι δημοσιεύσεως εν έτει 1852.

Εκτοτε διά γενομένων άνασκαφών εν τοις υπογείοις θολώμασι τής εκκλησίας εύρέθησαν ύδάτων έκροαι και υπόκαυστα δημοσίου λουτροῦ τής ρωμαϊκής εποχής ή δε άφιέρωσις Λυκείου Απόλλωνι εις επιμνηστικήν τής προσηγορίας Λυκοδήμου μη χρησιμεύουσα πλέον ελησμονήθη. Μόνος ο αρχιμανδρίτης του εις ρωσικήν εκκλησίαν ανακαινισθέντος ναού ειχε τό θαύρος όπως αναγράψη επί μικράς πινακίδος ως όνομα παραπλεύρου παρόδου και εις μνήμην του πραγματικού κτήτορος τής μονής ΑΘΔΘΣ ΑΥΚΟΔΗΜΟΥ.

Πότε εκτίσθη τό πρώτον ή εκκλησία είνε άδηλον, πιθανώς ιδρύθη λήγοντος Θ' και αρχομένου Ι' αιώνας. —Επιγραφαί μνημόσυνοι και χαράγματα άναγινωσκόμενα άλλοτε επί τών τοίχων του ναού έφερον χρονολογίας άπ' αρχής

του Ι' μέχρι υπερμεσούτος ΙΑ' αιώνας (912 - 1070).

Μεταξύ τών πολλών επιγραφών αξία σημειώσεως ήτο ή λέγουσα «ένταῦθα κείται Στέφανος ο πρωτοκτήτωρ», φέρουσα χρονολογίαν σφγγ' (6553) από κοσμογονίας, ήτοι καθ' ήμας 1045 και μνημονεύουσα ενός τών πρωτευόντων κτητόρων, ουχι του πρώτου κτίσαντος τήν εκκλησίαν, ως ένομιίσθη παρά τινων έσφαλμένως. Εν ταις επιγραφαίς και εν τοις εύχολογίοις αυτοίς άπαντά ένίοτε ή πλημμελής γραφή κειτόρων αντί κητόρων και τουτο έδωκεν άφορμήν εις παρεξήγησιν και αυτής τής δήσεως, εν τῷ εκτενεί ικεσία τῷ λεγομένη παρ' του διακόνου κατά τήν θείαν λειτουργίαν «έτι δεόμεθα υπέρ τών μακαρίων α και άειμνήστων κητόρων τής άγίας μονής « ταύτης ».

Κτήτορες ιερών οικων, εκκλησιών και μονών εκκολούτο αυτοδικαίως οι ιδρυται, και παρ' τούτους οι άπόγονοι αυτών και κληρονόμοι, εν ύψη τό ευκτήριον, ή εκκλησία ή τό μοναστήριον έμενε τῷ οικογενεία ιδιον κτήμα και αναφαίρετον, επομένως οι κτήτορες ήσαν πολλοι, και διά τουτο εκφέρεται ή λέξις πληθυντικώς. Επὶ μοναστηρίαν, παρ' τους πρώτους ιδρυτάς και τους άπόγονους αυτών, ώρίζοντο έπειτα διά πατριαρχικου γράμματος κοσμικοί έρχοντες ή κληρικοί έχοντες κτητορικόν δικαίωμα επ' αυτών. Πατριαρχικόν γράμμα του οικουμενικου πατριάρχου Φιλοθέου, από έτους 1365, ανατίθησι τῷ μοναχῷ Λουκά « τήν κτητορικήν δικαίωσιν και έφορείαν και οικονομίαν » τριών πατριαρχικων μονυδρίων εν Πτελεῶ τής Φθιώτιδος. Ο τῷ κτητορικόν τουτο δικαίωμα λαχών α ωφειλε επιλαβίσθαι τών μονυδρίων, ναυθετειν και εις ηγαγεΐσθαι αυτοις τά κρείττονα και σωτηρίας έχόμενα, ειτα συνιστῆν και βελτιουν πάντα τά α αυτοις προσόντα κτήματά τε και πράγματα, και α αν αν άποκαταστήση [ο κτήτωρ] ήγούμενον α έχειν αυτόν τό βέβαιον και ασφαλές ».

Εν διαθήκη από του έτους 1232 Αλεξίου ιερέως του Γεσαΐτου κτήτορος μετοχίου του αγίου Παντελεήμονος τής ένορίας Μανταίας, τής μητροπόλεως Σμύρνης, άφιερών ο ιερεύς Αλέξιος τό περι' ου ο λόγος μετόχιον τῷ μονῃ τής Θεοτόκου τών Λέμβων, αναφέρει εν προοιμίῳ « και α γάρ τό παρ' του πατρός, μου έκείνου του μακαρίτου κυρού Λουκά κατεχόμενον ευκτήριον, α τό και έπονομαζόμενον ο άγιος Παντελεήμων α— ο και άνήγειρε και εικονογράφησε, και α κελία εν αυτῷ και μοναχούς προσέφερον, ελωθόντος αυτοῦ να χρήσθηται τῷ τέλει του βίου, α διατάξατο και επαφῆκεν έμοι ως γνησιῶ αυτοῦ α παιδί, άποκαλιστῆν με κληρονόμον και κητωρα εν τῷ τοιαύτῳ μονῃ ».

Άλλως τε ή λέξις κτίτωρ οῦδαμού άπαντά

εί μη κτίστης, προκειμένου περί προσώπου άνε-
γείραντος ίδιους άναλώμασιν οικοδομήν τινα, η
ιδρύσαντος ναόν η κτίσαντος πόλιν.

Η εκκλησία της Παναγίας της Σωτείρας του
Λυκοδήμου σχεδιασθείσα και κτισθείσα εν άγνώ-
και άμικτι βυζαντιακή ρυθμώ κατά τή δύο πρό-
τυπα ιδρύματα του Ίουστινιανού, ήτοι τήν μονήν
των άγιών Σεργίου και Βάκχου, και τόν ναόν της
άγιας του Θεού Σοφίας εν Κωνσταντινουπόλει,
προσωμοίαζε τή επί Λέοντος Σ' του Σοφού (866-
911) ιδρυθείσα, επομένως συγγράφω, μονή του
Λιθός, διεκρίνετο δε των άλλων εν Αθήναις εκ-
κλησιών, ουχί μόνον κατά τή μέγεθος και τήν
λαμπρότητα αλλά και διά τήν ιδιόζουσαν καλ-
λιτεχνικήν τοιχοδομίαν.

Εν Βυζαντίω, εξαίρεσει της άγιας Σοφίας
ήτις έκτίσθη άπολύτως διά πλίνθων όπτών, εν-
ταίς τοιχοδομίαις των παλατιών και των εκ-
κλησιών εγίνετο χρήση τοιούτων πλίνθων πα-
ρεμβασμένων τούς διά συνόμων λίθων η και
διά λατιπής και λιθίων έγχορήγους όμοιαι, και
σχηματιζουσών ταινίας κεραμοειδεις διηκούσας
άπ' άκρου εις άκρον της οικοδομής. Ένίοτε μά-
λιστα αι κατά σειράν έγχιζόμεναι όπται πλίν-
θου παρουσιάζον μίαν των γωνιών προβάλλου-
σαν εις τή έξω, και έσχημάτιζον ούτω ταινίας
όδοντωτάς, όπως εις τή διαζώματα, εις τή
γείσα και τήσ κορωνίδας.

Η βυζαντιακή αυτή κεραμοδομία άνεπτύχθη
επί μάλλον εν Αθήναις περί τόν Ι' αιώνα, τε-
λειοποιηθείσα επί τή καλλιτεχνικώτερον, και
τοιούτη ένηρμόσθη επί του ναού της του Λυ-
κοδήμου μονής. Ένταύθα εν τή διά λεπτών
λίθων έγχορήγω τοιχοδομίαι του μέσου διαζώ-
ματος της έμπροστίας προσόψεως και των δύο
πλευρών, ενεκτίσθησαν κεραμοειδή κοσμήματα
εν είδει μοιάνδρων ιδιορρυθμίων μετά σταυρι-
δίων, αστέρων, γαμματοιδίων χαρακτήρων και
συμπλεγμάτων άραβοειδών.

Τά άραβοειδή καύτα κοσμήματα εν τή τοι-
χοδομική χριστιανικού ναού του Ι' αιώνασ δέν
είνε έκτακτόν τι και παράδοξον σύμπτωμα' κατ'
έκείνους τούς χρόνους και μέχρι λήγοντος ΙΑ'
αίωνα Πέρσαι και Άραβες τεχνίται συνειργά-
ζοντο. τούς Ιθαγενέσιν ως άρχιτέκτονες και κο-
σμηματογράφου εν Βυζαντίω, Έλλάδι, Σικελία
και εν Γαλλία. Άραβοειδή συμπλέγματα ως
έκεινα επί των τοίχων της εκκλησίας της Πα-
ναγίας της Σωτείρας του Λυκοδήμου άπαντώ-
σαν επί χειρογράφου κώδικος λατινικής μεταφρά-
σεως της Αποκαλύψεως του Ιωάννου γραφέντος
εν τή μονή του άγιου Σευήρου εν Γασκωνία
επί της ήγουμενίας του άθβθ Γρηγορίου του
Μοντανέρ άρχομένου ΙΑ' αιώνασ. Έπ' ίσης αι
θύραι του ναού της Παναγίας του Πουή (Notre-
Dame de Puy) εν τή διαμερίσματι του άνω

Λείψανος, κτισθέντος περί τή 1050, φέρουσι
άνόγλυφα άραβοειδή συμπλέγματα, ά εν άγνοία
του κτίσαντος τήν μονήν επισκόπου Πέτρου είναι
έκφρασις της άλλως τε εύσεβοϋς και όρθοδόξου,
άλλ' ουχ ήττον μωαμεθανικής όμολογικής πί-
στεως: «Ουκ έστι Θεός ει μη ό Θεός». Έπί
τούτοις τή εν τή παλατίω του Πονάρμου βασι-
λικόν παρεκκλήσιον, τή επ' άνοματι τιμώνμενον
του άγιου Πέτρου, ού τήν οικοδομήν ήρξαστο
Ρογήρος Β' (1112-1154) και άπετελείωσαν
οι διάδοχοι αυτού φέροι γύρωθεν των θύλων της
όροφής έλλοκλήρους άραβικής έπιγραφάς εν είδει
δαιδαλοειδών τζινιών, άποτελουσών διαφόρους
του Κορανίου περικοπάς.

Ο τήν οικοδομήν του ναού της Παναγίας
της Σωτείρας έπικαλύπτων μέγας κεντρικός
τρούλλος μετά του όπ' αυτόν τιμπάνου συνα-
ποτελεί έσωθεν τέλειον ήμισφαίριον κοίλον, έχει
δε έκφρασις έξωθεν ήμοίαν της εν Βυζαντίω εκ-
κλησίας των άγιών Σεργίου και Βάκχου, και
επί μάλλον του ναού της μονής του Λιθός.

Τής εκκλησίας η πρός άνατολάς τήν θέασιν
έχουσα πλευρά παρουσιάζει τρεις άψίδας, έξω-
θεν μέν τριπλεύρους έσωθεν δε ήμικυκλίους, ών
ή μέση, η περιλαμβάουσα τή άγιον βήμα, ύψη-
λοτέρα των δύο άλλων και ευρύτερα, φέροι κόγ-
χην μεγαλοπρεπή, εν ή αι έκκατέρωθεν ταπει-
νόταται, αι της προθέσεως και του διακονικού,
έχουσι τή μυσία μετρίωτερα. Απασαι αι τρεις
άψίδες φωτίζονται διά θυρίδων ένηρμισμένων
έπαλλήλως εν δυσίν όρφοις, ών μεγαλειτέρα
και γλαφυρωτέρα είναι η διά λεπτοκαλάμιον
κιονίσκων κατά μήκος τευνομένη τρίζυγος με-
σαιά θυρίς η φωτίζουσα τή άγια του ιερού.

Ο ύπερθεν του ναού κτίσθησ και άνωθεν του βο-
ρείου και νοτίου κλίτους έλλόγυρα της εκκλησίας
έκτεινόμενος περίστος γυναικίτης, τή καλού-
μενα τή παλαι γυναικεία και παριοχή, όπου
ίσταντο αι προσευχόμεναι γυναίκες εν καιρῷ
λειτουργίας χωριστά των άνδρών, διαθέει έκκα-
τέρωθεν υπέρνω και αύτης της προθέσεως και
του διακονικού μέχρι του ιερού. Όμως τή θαυ-
μασιώτερον άλλοτε εντός του ναού ήτο τή άρ-
χαϊκόν λιθινόν διάφραγμα, τή χωρίζον τήν σο-
λίαν από της μεγάλης άψίδος του άγιου βήμα-
τος, δ μεθ' άλλας τήσ εξ έπιδρομών, δηώσεων,
σεισμών και άλλων συμφορών έπηρείας, έσώζετο
άλώδητον μέχρις έσχάτων ήμερών (1847) εις
μαρτυρίαν της έσωτερικής διασκευής των άρ-
χαίων εκκλησιών, ότι τή ιερά δρύφρατα έμενον
τοιούτα ως εθιστο τήσ παλαιόσ χρόνους, ουδέ
ματεποιούντο εις ξύλινον κεχρυσωμένον τέμπλον
άμφιβόλου καλλιτεχνίας.

Η σπηνή και άρχαιοπρεπής του ιερού περι-
φραγή άπετελείτο εκ δύο διαμέσων κιόνων εκ
μαρμάρου καρυστίου πρασινοφλεβώδους, μετά

Λ Α Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

ΑΙ ΑΜΑΖΟΝΕΣ ΤΟΥ ΣΙΑΜ

Ο βασιλεύς του Σιάμ είχε μέχρις έσχάτων τιμη-
τικήν φρουράν ήτις άπετελείτο εκ 400 νεανιδών, των
εύρωστοτέρων και περικλλεστέρων του κράτους του.
Έστρατολογούντο αύται κατά τή δέκατον τρίτον έτος
της ηλικίας των και εκ της ένεργού ύπηρεσίας μετά
διωδεκατη θητείαν μετέβαινον εις τήν έρεδρείαν, δε έ-
φρούρουσαν τή άνάκτορα καί τή βασιλική κτηματα, αλλά
δέν συνάδουσαν πλέον τόν βασιλέα. Αι άμαζόνες αύται
ύποχρεούντο να μένωσιν άγαμαι, πλην έκείνων ως έ-
ξέλεγεν αύτός ο ήγεμών ως ίδίας νομίμους συζύγους.
Αι βασιλική φρουρά έφερον λαμπράς στολάς. Λευ-
κόν μάλλινον και χρυσοκέντητον ύποκάμισον εκάλυ-
πτε τή εύτονον σώμα μέχρι γονάτων έπιχρυσας δε
θύραξ περιέβαλλε τή πρόεχοντα στέρνα καταλείπων
γυμνούς τούς βραχίονας τήν κεφαλήν έσκεπε άπα-
στράπτουσα περικεφαλαία. Κατά τήσ επισήμους παρα-
τάξεις ήσαν ώπλισμένοι μόνον διά λόγχης, τήν όποιαν
έχειρίζοντο μετά θαυμαστής δεξιότητος' άλλ' εν τή
συνήθει ύπηρεσία έφερον τρυφέμα λογχοφόρα. Η όλη
σάλαγξ ήτο διηρημένη εις τέσσαρας λόγους εξ 100
φρουρών δικαιουμένουσ υπό θηλέων λοχαγών. Ουδέ-
ποτε εξήρχετο των άνακτόρων ο βασιλεύς του Σιάμ
άνευ της συνοδείας όλοκλήρου της γυναικείας φρουράς.
Έκάστη φρουρά είχεν εις τήν ιδιαιτέραν αύτης ύπη-
ρεσίαν πέντε μάυρας θεραπεινίδας. Ολίγον έξω της
πρωτεύουσας ύπήρχεν επί τούτῳ ώρισμένη πλατεία εν
τῇ οποία έγυμνάζοντο αι Σιαμαίαι άμαζόνες εις τόν
χειρισμόν της λόγχης, του τρυφεκιού και του πιστο-
λιού. Συγχρόταται δ' ήσαν αι μεταξύ αυτών μονομα-
χίαι και μάλιστα θανατηφόραι. Η εν τῷ πεδίῳ της
τιμής πίπτουσα έθεωρείτο ήρωίς και έκηδεύετο εν
πάση πομπή, ενώ η επικύσα αντίπλοσ άρειλε ν' ά-
ποχωρήση εκ της ύπηρεσίας επί διμησίαν όπως εξι-
λεύση διά προσευχών και νηστειών τόν τελεσθέντα
φόνον, επανήρχετο δε είτα μετά χαράς γινομένη δε-
κτη υπό των συντρόφων της.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Η μικρά γερμανική πόλις Κλίγγεμπεργ είναι μία
εκ των εύρωστάτων του κόσμου. Τά εισοδήματα αύ-
της είναι τόσα, ώστε όχι μόνον καλύπτουσι τή έξοδα,
άλλ' αφήνουσι και περίσσευμα τή όποίον διανέμεται
εις τούς πολίτας. Ούτω φέτος κατά τήν επέτειον της
πτώσεως του Σεδάν, ήτις πανηγυρίζεται ανά τήν Γερ-
μανίαν πάσαν, οι δημόται της εύδαίμονος πόλεως έ-
λαβον παρά του δημοτικού ταμείου εις μετρητά μαρ-
κας δύο έκαστος, ήτοι δραχμάς δύο και ήμισίαν.

— Συνέστη πρό τινος εν Νέα Γόρκη ήλεκτρική
ταχυδρομική εταιρία σκοπόν έχουσα τήν διά του ήλε-
κτρισμού ταχέαν άποστολήν γραμμάτων και άλλων
έκπεμπόμενων αντικειμένων. Πρώτη ταχυδρομική
γραμμή της εταιρίας ταύτης έγκατεστάθη μεταξύ
Νέας Γόρκης και Βοστώνης. Η γραμμή είναι σιδη-
ροδρομική, άλλ' άποτελείται εκ μίας μόνης τροχιάς,
ουχί εκ δύο όπως των καινών σιδηροδρόμων. Έπί της

κιοκαράνων και επιστυλίου κορωνίδας εκ μαρ-
μάρου λευκού πεντελησιου, άναγλύφως πεποικιλ-
μένων διά φυλλωμάτων άκάνθου, και δι' άνθυλ-
λίων και σταυριδίων ρυθμού βυζαντιακού. Η
μεσοστυλίου είσοδος εκλείετο διά ταπεινών καγ-
κελοθυρίδων των λεγομένων βημοθύρων, από δε
της επιστυλίου κορωνίδας άπηχερείτο εν παλαιόσ
εύδαίμοσι χρόνους καταπέτασμα περικαλύπτον
τήσ άγιας θύρας και τούς όρθοστάτας αυτών.
Τά τοιαύτα καταπετάσματα άνωθεν των βη-
μοθύρων, εξ ύψάσματος ύλοσηρικού, χρώματος
πορφυρίνου η κραμβίζοντος, ενίοτε δε κιτρινου,
 όπως γυμνίζονεν εκ της διαζώσεως Μεγαήλ Ατ-
ταλειάτου, εκκαλούντο βλαττία σακραμαγγίνα
η κραμβίζοντα εκ του χρώματος. Ταύτα ήσαν
επί τή πλέονστων άλεξανδρινής κατασκευής, δι'
ό τοιοῦτο καταπέτασμα έμπροσθεν του ιερού
έκαλείτο εν τούσ παλαιόσ χρόνους βήλαν άλε-
ξανδρινήν (velum alexandrinum).

Η ένδυσίς της έσωτερικής έπιφανείας των
τοιχων της εκκλησίας και των όγκωδών πινσών
των στηριζόντων τή τετρακάμαρον και τόν με-
γάλον τρούλλον, συνίσταται εις άρχαϊκάσ άγιο-
γραφίας ετι δε κτισιμηματογραφίας άραβοειδεις
έντέχνου έπινοίας επί των γυμνοπλάστων διαζω-
μάτων του επιώρου και των κορωνίδων.

Ο είδήμων γάλλος Α. Clouhaud έδικαιούτο
λέγων, ότι ο εν τῇ μονή του Λυκοδήμου ναός
της Παναγίας της Σωτείρας δύναται να θεω-
ρηθῆ ως έργον περικαλλές, έκφραζόμενον εν συν-
ύψει παν ήτι τέλειον και άγνήσ και άμικτούς
βυζαντιακής τέχνης εν τῇ άνθηροτέρα αυτης
άκμῃ όπως ένοείτο εν Έλλάδι κατά τόν Ι' και
ΙΑ' αιώνα.

ΤΑΞΕΩΣ Α. ΝΕΡΟΥΤΕΩΣ

ΗΘΕΛΑ ΝΑΜΑΙ

ΗΘελα ναμαι στο γιαλό, τή κῆμα να ρωτήσω
Σάν άγριεύη τί ζητῆ, και σαν βογκῆ, τί λέγει.
Πῶσ αφρισμένο δένεται στον βράχο, να γνωρίσω,
Γιά ποιά μεγάλη συμφορά ξεβούρκωσε και κλαίγει.

ΗΘελα ναμαι στο βουνό, τήν πούχη να ρωτήσω,
Σάν τή λογίξη ο βοριάς τή σκοτεινά κλωνιά της,
Γιά ποιά ποῦλι πού πέταξε και δέν γυρίζει πίσω,
Βαρυστενάζει πού θαρρείς λαβύθη' η καρδιά της.

Και μέσ' τή φύλλα της Ιηθῆς ήθελα να' ακούμα,
Νά δω, ποιός χύνει ένα μικρό και μυστικό φαρμάκι
Μέσ' του καύμένου τ' άηδονίου τή βλογημένο στόμα,
Πού λές και είναι άνθρωπος, κι' όχι μικρό πουλάκι.

Παράξενο να μοιάζουμε τή κῆματα κι' οι πάθοι,
Τ' άγρι και ο στεναγμός, τή κλήμα και τ' άηδόνι,
Κι' ο κόσμος πούνε μέσα μας καλλίτερα να νοιώθη
Τόν έξω κόσμο, σαν θαρρῆ κι' αυτόν πῶσ δένουν πόνοι!

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΕΛΑΙΩΤΗΣ

τροχιάς δὲ ταύτης κυκλοφορεῖ μικρὰ ἄμαξα ἐκ μαγνη-
τικού χάλυδος διατρέχουσα τὸ ἐκ 370 χιλιομέτρων
διάστημα εἰς μίαν μὲν ὥραν!

— Συνδέεται προσεχῶς διὰ τηλεφώνου ἡ Πετρού-
πολις μετὰ τῆς Μόσχας.

— Ἐν τῷ «Ἡμερησίῳ Τηλεγράφῳ» τοῦ Λονδί-
νου ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως ἡ ἐξῆς ἀγγελία: «Πρὸς
τοὺς γονεῖς! Ἐμπειροὺς παιδαγωγὸς ἀναλαμβάνει τὴν
ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ τιμωρίαν ἀτακτούντων παιδῶν
καὶ κορασίων πάσης ἡλικίας διὰ σωματικῶν ποινῶν,
εἰς ἃς ἔχει εἰδικότητα. Πᾶσαν κακὴν ἔξιν τῶν παι-
δῶν δύναται νὰ ἐξαλείψῃ διὰ μίας ἢ δύο ἐπισκέψεων.
Τιμὴ δύο ἐπισκέψεων ὁ σελίνια».

— Ὁ πρίγκιψ Ἑρρίκος, ἀδελφὸς τοῦ αὐτοκρά-
τορος τῆς Γερμανίας, εἶνε ὡς γνωστὸν ἀνὴρ φιλο-
μουσικῆς καὶ γράφει ὁ ἴδιος ἀξιολόγους μουσικὰς
συνθέσεις. Ἐσχάτως ἔγραψε πάλιν νέον ὕμνον, τὸν
ὅποιον ἐξέμαθον ἡ μουσικὴ τοῦ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐ-
τοῦ στόλου, διότι ὁ πρίγκιψ εἶνε καὶ ναύαρχος τοῦ
γερμανικοῦ ναυτικοῦ.

— Ὑπὸ τὸν τίτλον Ἦ γχειρίδιον ἤρ-
ξατο ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου ἐν Λονδίῳ ἡ ἐκδοσις νέου
ἀναρχικοῦ φύλλου. Ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ ἀριθμῷ τὸ
κοινοφελὲς τοῦτο ὄργανον ἀγγέλλει ὅτι θὰ δημοσιεύ-
σῃ 50 οικονομικώτατας συνταγὰς πρὸς κατασκευὴν
ἐμπρηστικῶν καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν καὶ χρῆσιν αὐτῶν
σύμφωνον πρὸς τὸ πρόγραμμα τῶν ὁπαδῶν τῆς παγ-
κοσμίου ἐσθῆτος.

— Ἐν Φιλαδέλφειᾳ τῆς Ἀμερικῆς δίδει παρα-
στάσεις δραμάτων τοῦ Σαιξπήρου θίσας... μαύρων.
Παρεστάθησαν ἤδη μετ' ἀρκετῆς ἐπιτυχίας ὑπὸ τῶν
μαλανῶν τούτων καλλιτεχνῶν ὁ Ὁθέλλος καὶ ὁ
Ἐμπορος τῆς Βενετίας, μελετᾶται δὲ νῦν ὁ
Ἄμλετ καὶ βραδύτερον ὁ Ρωμίος καὶ ἡ Γιου-
λιέττα!

— Ναυτικός τις ἐκ Βοστώνης Ῥόγερ ὀνομαζόμε-
νος ἐπεθύμησε νὰ ἴδῃ τὴν παρισινήν ἐκθεσιν καὶ ἐν
τῇ ἀμερικανικῇ του ἰδιοτροπίᾳ δὲν ἠκολούθησε πρὸς
τοῦτο τὴν κοινὴν ὁδὸν ἐπιδαίνων ἀτμοπλοίου, ἀλλ'
ἀνεχώρησεν ἐντὸς μικρᾶς λέμβου τὴν 30 μαίου με-
τὴν ἀπόφασιν νὰ διαπλεύσῃ τὸν Ἀτλαντικόν. Ἐπὶ ὁκτώ
ἡμέρας ὁ καιρὸς ἦτο εὐνοϊκώτατος, ἀλλ' αἴφνης φο-
βερὰ θύελλα ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὰς Νήσους Γεωργίου.
Ἐκεῖθεν ἀπέπλευσε πάλιν καὶ ἐπὶ τριάκοντα ὁκτὼ
ἡμέρας ἐτάξαιδευσεν ἄνευ τινὸς ἀπνεκταίου. Ἄλλ' ἡ
διαρκὴς αἰθρία καὶ ἡ ἐκ ταύτης ὑπερβολικὴ ἀνταύγια
τοῦ ἡλίου σχεδὸν ἐτύφλωσεν αὐτόν. Οὕτω δὲ ἀδυνα-
τῶν νὰ κυβερνήσῃ πλέον τὸ μικρὸν σκάφος, ἀφῆκεν
αὐτὸ εἰς τὴν τύχην καὶ ἐξαπλωθεὶς μετ' ἀμερικανι-
κοῦ φλέγματος ἀνέμενε σαιτηρικῶν ἢ θάνατον. Εὐτυ-
χῶς γερμανικὸν ἀτμόπλοιο τὸν συνήντησε καὶ τὸν
παρέλαβεν ἡμιθανῆ πλέον κατὰ τὴν πρωίαν τῆς 10
αὐγούστου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΙ ΚΑΡΟΓΑΘΕΣΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ἐν Νέα Ἰερσὴ ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἐν ἰσχυρῷ
νόμος περιπεσῶν εἰς ἀχρηστίαν σήμερον ἡμιστά δὲ
φιλόφρων πρὸς τὸ ὄραλον εὐλον ὁ νόμος οὗτος ἐπι-
βάλλει τὴν ποιήν του βουτ ἡμ α τ ο ς εἰς πᾶσαν
γυναῖκα ἔχουσαν... κακὴν γλώσσαν. Ἐν ταῦτοις πρὸ

τινος κατηγγέλοη, σύμφωνα πρὸς τὸν μὴ καταργη-
θέντα νόμον, εἰς τὸ δικαστήριον ἡ κυρία Μάιρη Βράδου,
γυνὴ τεσσαρακοντοβῆτις καὶ εὐμορφωτάτη, ὡς ἀναστατώ-
ουσα τὴν γειτονίαν ἄλλην διὰ τῆς γλώσσης τῆς. Ἐπειδὴ
δὲ μάρτυρες τῆς κατηγορίας ἦσαν πλεῖστοι, ἰδίως ἐκ
τοῦ φύλου τῆς δικαζομένης καὶ ἐφάμιλλοι ταύτης ὡς
πρὸς τὴν γλώσσαν, τὸ δικαστήριον ἐκήρυξεν ἐνοχον
τὴν ῥηθεῖσαν κυρίαν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ δικα-
στής ἀνέφερε τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐξετελεῖτο ἄλλοτε
ἡ ποινὴ τοῦ βουτ ἡμ α τ ο ς: Ἡ καταδικαζομένη γυνὴ
ἐφέρετο εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐκεῖ δὲ ἐδένετο
εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον μακρᾶς σανίδος, ἥτις ἐταλαντεύετο
ὑπὲρ τὸ ὕδωρ στηριζομένη εἰς τὸ μέσον ἐπὶ ὑποβάθρου
ὅπως εἰς τὸ γνωστὸν παιγνίδιον. Ἡ καταδικη ἄριζε
πύσας φορὰς ὡφείλε νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ ἡ κατά-
δικος διὰ τῶν ταλαντεύσεων τῆς σανίδος. Ἐπειδὴ δὲ
φυσικὰ τοιαύτη ποιητὴ ἦτο ἀνάρμοστος τὴν σήμερον τὸ
δικαστήριον ἀντικατέστησεν αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιβολῆς
προστίμου καὶ φυλακίσεως. Τὸ παραδοξότατον ἐκ τῆς
δίκης ταύτης εἶνε ὅτι ὁ μόνος μάρτυς ὑπερασπίσεως
ἦτο... ὁ σύζυγος τῆς κυρίας.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Διὰ τοὺς δανειστάς.

— Δὲν μοῦ λές τί τοῦ ἤλθε τοῦ φίλου σου τοῦ Ἀ-
ριστείδου νὰ κάμῃ τέτοιο μεγάλο σπῆτι καὶ τέτοια λαμ-
πρὰ σαλόνια ἐνῶ οἱ δανεισταὶ του πᾶνε κ' ἔρχονται;

— Ἰσα ἴσα γι' αὐτὸ τοῦ ἐχρηιάζοντο μεγάλα
σαλόνια.

— Γιατί;...

— Για νὰ χωροῦν οἱ δανεισταὶ του, χριστιανέ!

Τυφλὸς ἡγεμῶν.

Ὁ πρὸ τινος ἀποθανῶν ἡγεμῶν τοῦ Μοναχοῦ ἦτο
ἀπὸ ἐτῶν τυφλός, ἀστετυόμενος δὲ διὰ τὸ ἴδιον πά-
θημα συνείθιζε νὰ λέγῃ:

— Πῶς ὁμοιάζω μὲ τὸν Κάρολον πέμπτον τῆς
Γερμανίας! Ὅπως ἐκεῖνος κ' ἐγὼ δὲν βλέπω τὸν ἡ-
λιον θύοντα εἰς τὰ κράτη μου.

Προστασία τῶν ζῴων.

Εἰς ὅλα τὰ δωμάτια ἀμερικανικοῦ ξενοδοχείου
ὑπάρχει ἀναγεγραμμένον ἐπὶ πινακίδος τὸ ἐξῆς:

«Οἱ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ διανοκτερεύοντες παρακα-
λοῦνται νὰ μὴ φονεύωσι τοὺς κορίους, διότι ὁ ἰδιο-
κτήτης τοῦ ξενοδοχείου εἶνε μέλος τῆς προστατευτι-
κῆς τῶν ζῴων ἐταιρίας».

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Πῶς γνωρίζονται οἱ ψευδεῖς λίθοι.

Πολλὰκις ἐπιθυμῶν τις ν' ἀποκτήσῃ πολύτιμον λί-
θον, ἢ κόσμημα φέρον τοιοῦτους κατέχεται ὑπὸ τῆς
ὑπονοίας μήπως οἱ λίθοι εἶνε ψευδεῖς. Ἀπλούστατος
καὶ ἀσφαλέστατος τρόπος διαγνώσεως ὑπάρχει ὁ ἐξῆς:
Νὰ ἐγγίσῃ τις τὸν λίθον διὰ τῆς ἄκρας τῆς γλώσσης
καὶ ἂν ὁ λίθος εἶνε ἀληθὴς ἀδάμας ἢ σάπφειρος ἢ σμά-
ραγδος ἢ ρουβίνιον, τότε θὰ αἰσθανθῇ ψῦχος ἐκ τῆς ἐ-
παφῆς. Τὸ πρᾶγμα φαίνεται παράδοξον καὶ ὁμοῦ εἶνε
ἀκριβές—δοκιμάσατε!